2017-03 8 TL (KDV Dahil) K.K.T.C 10 TL.

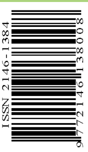
BAYAN YANI

63

Yine Baharlar Gelecek...

NE EKİYOSUN KIZ GÜLTEN?..

UMUT EKİYORUM NERMİN ABLA... HAYIRLISIYLA TUTACAK NİSAN ORTASI...

Simone de Beauvoir ve Virginia Woolf'la 5 çayı, felsefe sohbetleri.

KADIN DOĞULMAZ, KADIN OLUNUR.
KADINI İNSAN OLARAK KABUL EDERSEK, HER ŞEY ÇÖZÜLÜR.
PARA KAZANIN, KENDİNİZE AİT BİR ODA VE ZAMAN YARATIN. VE YAZIN.. ERKEKLER NE DER DİYE DÜŞÜNMEDEN YAZIN...

Akit gazetesi Suudi Arabistan'da başı açık resim çektiren Meryem Uzerli için "Türk Kaşarı" başlığını attı.

"TÜRK KAŞARI" DİYE BAŞLIK ATALIM...
UYAR...

Birçok yerde, HDP ve CHP'lilerin "Saygın kişilik olmadıkları" gerekçesiyle sandık başkanlıkları iptal edildi...

BAŞKA GEREKÇE BULAMADINIZ MI?

GELİNİNİZ "HAYIR"LI OLDUĞU İÇİN ONU ALIYORUZ, YERİNE "HAYIRSIZ GELİN" ATIYORUZ!..

İş geldi muhtara dayandı... Manisa'da Erdoğan'ın mitingine katılmayan muhtar görevden alınıp yerine kayyum atandı.

Türkiye dışında referandum için oy kullanma işlemi 27 Mart'ta başladı.

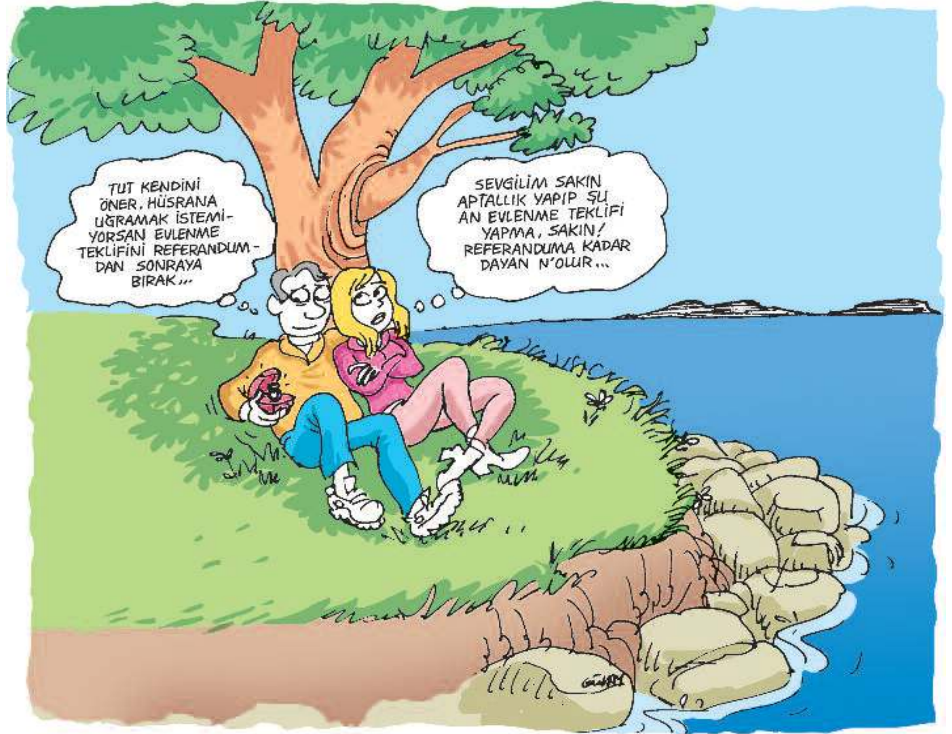

Başbakan Yardımcısı Nurettin Canikli İŞİD'in Türkiye'de gizilce "HAYIR" çalışması yaptığını savundu.

Elazığ'da bir lisede dört kız çocuğunun okul müdürü tarafından cinsel istismara maruz bırakıldığını açığa çıkaran üç eğitimci 11 gündür gözaltında tutuluyor.

Aile Bakanı İzmir Torbalı'da 3 yıldır açık olan huzurevinin "Açılışını" yaptı...

BAYAN YANI
2017-03 Aylık yaygın süreli yerel yayındır
BD Basın Yayın Tic. Ltd. Şti. adına **Sahibi ve Yazışleri Müdürü** Tuncay Akgün
Yayın Kurulu Ramize Erer Feyhan Güver İpek Özsüslü
Renklendirme Editörü Fikret Özdemir
Satış Müdürü Şener Küçükkaptan **Abonelik** Aysun Öztürk (0212) 249 91 13
ADRES: Firuzağa Mahallesi Defterdar Yokuşu No: 19/1A Cihangir-Beyoğlu/İST **TEL:** (0212) 292 9450 **FAX:** (0212) 251 5754 **BASKI:** LeMan Ofset (0212) 858 00 93 **DAĞITIM:** DPP A.Ş.

Cinsiyetçiliğin Cinsiyeti Var Mı?

Prof. Dr. Şengül Hablemitoğlu

Hablemitoğlu Ankara Enstitüsü -HaE | sengul@hablemitoglu.net

Geçtiğimiz günlerde İngiliz Daily Mail gazetesi, İskoçya Başbakanı Nicola Sturgeon ve İngiltere Başbakanı Theresa May'ın bacak bacak üzerine atarak oturdukları bir fotoğrafı manşetine taşıdı. Ve, ***"Brexit'i unut, bacak yarışını kim kazandı?"*** başlığını attı. Daily Mail'in manşeti ***''cinsiyetçilik''*** tepkisine neden oldu. İki kadın liderin, ki, buradaki kadın lider vurgusunun, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımızın Hollanda polisine kendini ifade etme biçimi olarak seçtiği ***''bir kadın bakan olarak''*** vurgusundan zerre farkı olmadığını söylemeliym. Bu türden vurgular, Daily Mail gazetesinde manşetten yapılan bel altı(!) bacak yorumuna dair tek şeyi düşündürmektedir; cinsiyetçiliğin dini, milliyeti, cinsiyeti vs. yoktur. Yazık ki, bu haber ve ülkemizin ortaya koyduğu fotoğraf kadınların, hele de son 15 yıldır Türkiye'de Arap İslam sentezine terk edilen sosyal ve devlet-kurumsal yapıyı ne denli içselleştirdiklerini ve bunun esasında ne denli evrensel olduğunu gösteriyor. Ve yıl 2017, uzaya seyahat, hatta astral seyahat planlanan bir gezegende Batıda kadın lider ve bacak, bizde ise kadın bakan vurgusu varsa; bırakın arpa boyu yol almayı geriye doğru yürüyüş başlamıştır çoktan…

Bu noktada, erkek liderlerin oturuşuna dair bir yorum bugüne kadar görmediğimiz gibi, kendisini ***''ben bir erkek bakan olarak''*** şeklinde ifade etme ihtiyacı duyan bir bakanla da karşılaşmadık. Dolayısı ile, İngiltere, Brexit demişse çok da iyi etmiştir. Bu kafayla AB'de olmamalıdır. Çünkü AB Sosyal Şartı eşitlik ve çeşitliliğe neredeyse her maddesinde değinir. Sosyal adaletin olmazsa olmazıdır eşitlik. Eşitlik cinsiyetten bağımsızdır. Biyolojik ve biyolojik olmayan kimliğin ne olduğuna bakmaz eşitlik. Cinsiyetçilik, başka bir ifade ile cinsiyet ayrımı, ırkcılık gibi anlamsız, faşizan bir ideolojidir. Cinsiyetçilik, bir cinsin diğerine göre üstünlüğüne inanmak ve dayanaksız bir şekilde iddia etmektir. Batı literatüründe sexism ile açıklanır. Cinsiyet ayrımcıları sexist olarak tanımlanır. Cinsiyetçilik heteroseksist çoğunluk baskısı varsa, eşcinselliği de zorbaca dışlar.

Korumacı cinsiyetçiliğin dili, aşk dolu ve ihtimamlı olsa da, uzunca bir süre dolandıktan sonra yolun sonunda kadınlar; *"kadınlar daha güçsüz varlıklardır"* çıkmaz sokağına varırlar

Erkekler ağlamaz, kadından lider olmaz…

Erkeklerin ağlamayacağına inanan kadınlar ve erkekler de, en az kadından siyasetçi olmayacağını, olursa bacaklarından başlayarak değersizleştirilebileceğini düşünen erkekler kadar cinsiyetçidirler. Bacaklar kadından lider olunca alay konusu, kadın bir seks objesi olduğunda kadının ne denli seksi olduğunun ölçüsüdür. Ciddi bir sorun olan cinsiyetçilik, ayrımcılık kapsamında değerlendirilmesi gereken bir toplumsal olgudur ve en az etnik ayrımcılık ya da ırkçılık kadar tehlikelidir. Cinsiyetcilik sadece cinslerden birinin diğerinden, kadın erkek ayrımına bakılmaksızın, üstün olduğunu savunmakla değil ayrıca toplumsal cinsiyet rolleri ile de ilgilidir. Toplum tarafından kadına ya da erkeğe atfedilen rollerin, davranışların, düşünce kalıplarının dışına çıkılmasının yasaklanması, cinsiyete ait olduğu kabul edilen bazı davranışların desteklenmesi, nesiller boyu sürdürülmesi cinsiyetçiliktir. Yuvayı dişi kuşların yaptığına, kadının yerinin mutfak olduğuna, öncelikli anne ve eş olduğuna inanan, kadının bu rollerini erkekle birlikte kutsayan bir kadin da kendi cinsiyetine yönelik cinsiyetçidir. Buna benzer olarak, erkeğe yüklenen ve erkek tarafından kabul edilen "erkek adam çapkın olur", "erkek adamın elinden bir uçan bir de kaçan kurtulur'' gibi erkek cinsini saçma sapan bir şekilde yücelten, onurlandiran zihniyet de cinsiyetçidir.

Çelişik Duygulu Cinsiyetçlik

Sosyal psikologlar Peter Glicke ve Susan Fiske, yayınladıkları bir makalede ***"çelişik duygulu cinsiyetçilik"***ten söz ederler. Bu iki bilim insanı bildiğimiz cinsiyetçiliği analiz etmişler, çelişik duygulu cinsiyetçiliğin iki alt alanı bulunduğunu saptamışlardır. Bunlar, (I) düşmanca cinsiyetçilik ve (II) korumacı cinsiyetçiliktir. Düşmanca cinsiyetçilik, kadınların erkeklerden daha zayıf ve değersiz varlıklar olduğunu savunan, en çok bildiğimiz cinsiyetçilik türüdür. Korumacı cinsiyetçiliğin ise, çoğu kadın ve erkeğin farketmedikleri bir cinsiyetçilik türü olduğunu belirtilmektedirler. Korumacı cinsiyetçilik, erkek egemenliğinin sevecen, övgü dolu-beyefendi/centilmen-görünümüdür. Ve çoğu kadın, bunu onur verici olarak algılamaktadır.

Korumacı cinsiyetçiliğin, ben buna kadırıkçı(!) da diyorum, üç alt kategorisi vardır;

Korumacılığa dayanan: Kadınlar, çiçektir, minnoştur, incedir, zariftir erkekler tarafından korunup kollanmalıdırlar.

Tamamlayıcı cinsiyet farklılıklarına dayanan: Kadınlar üstündür, erkeklerde olmayan ahlaki duyarlılık, analık vs. gibi farklı özellikleri vardır.

Yakınlığa dayanan: Kadınların, erkeklerin duygusal ihtiyaçlarını karşılayacak gücü vardır.

Kadınlar, düşmanca cinsiyetçiliğe doğal olarak erkeklerden daha çok tepki gösterirler; korumacı cinsiyetçiliği ise, farkında olmadan erkeklerden daha çok desteklemektedirler. Korumacı cinsiyetçi erkekler, düşmanca cinsiyetçi erkeklere göre daha çok beğenilmektedirler. Çünkü jantidirler. Kadınlar onlardan hoşlanırlar bile. Korumacı cinsiyetçiliğin dili, aşk dolu ve ihtimamlı olsa da, uzunca bir süre dolandıktan sonra yolun sonunda kadınlar; ***''kadınlar daha güçsüz varlıklardır''*** çıkmaz sokağına varırlar. Uzun vadede bu durum, cinsiyet ayrımcılığına neden olmaktan başka bir işe yaramamaktadır.

Veee, bu bağlamda korumacı cinsiyetçilik, kırmızı başlıklı kız masalındaki sinsi tuzağa dönüşmektedir. Korumacı cinsiyetçiliğin desteklendiği toplumlarda, düşmanca cinsiyetçilik hem yasal hem de toplumsal normlarla kontrol altında olsa bile, erkeklerin daha uzun yaşadıkları, daha eğitimli oldukları, daha çok kazandıkları ve siyasette daha çok söz sahibi oldukları belirtililmektedir.

Sözün özü, kabul edelim ki, ister seve seve ister döve döve yapılsın cinsiyetçilik, toplumun içine çekildiği en tehlikeli ayrımcılıkların başında geliyor. Soru ve sorun şu ki, eğer, "cinsiyet"in getirdiği dezavantajlar olmasaydı, eğer sadece cinsiyetleri nedeniyle kadınlar eğitimden, bilimden, siyasetten, sosyal yaşamdan bu kadar uzaklaştırılmasaydı ve uzaklaşmasalardı dünya nasıl bir yer olurdu?

Kaynakça:

* Glick, P. and Fiske, S., (1996). The Ambivalent Sexism Inventory: Differentiating Hostile and Benevolent Sexism. *Journal of Personality and Social Psychology*, 70(3): 491-512.

DEV KARTONPİYER

- Naapıyosun Sıdıka? Kız bırak o saksıyı çiçek miçek dikme, güvenmiyom artık ben o çiçeklere. Tohumunu elceğizimizle büyütürüz, içinden ne çıkacağı belli olmaz... Belki üstakılgil arasına nifak tohumu karıştırmıştır, nerden bilicez? Sana diyorum kız, serpme saksıya o fesat tohumlarını...

- Yok be anne, kadife çiçeği tohumu bunlar. Geçen seneki saksılardan topladıydım. Sen meraklanma araya bi şey karışmamıştır. Öz be öz kendi tohumumuz, genini neyini bildiğimiz şeyler. Tee köyden Şetaret Halam verdiydi bu çiçekleri...

- Şetaret Halanın en son macerasını bilmiyon ama sen. "Çarşıdaki ziraatçıdan aldım, pek güzel poşetli, ecnebi domatis tohumu" diye birkaç çekirdek vermişler buna. Bu tutmuş bahçesine ekmiş. Tohumlar altı ay gıpraşmadan durmuş. Altıncı ayın sonunda aniden toprak yarılıp karpuz kadar domatisler çıkmış. Dile gelmişler, "Ops Şetaret, lanet olası sürtük. Hey hey hey, git bize para bul kahrolası moruk" diye akşamına kadar bas bas bağırmışlar. Sabaha da kaybolup gitmişler...

- Bi kere daha öyle olduydu o. "Bahçedeki süt mısırlar bana müdüriyet makamı teklif ediyollar" diye aradıydı...

- Deli deme halaya...

- Yok işte. O zaman da Ziya Eniştem, "arılar çok bal versin" diye kovanlara değişik bir ilaç sıkıyomuş, halam onu solumuş. Demem o ki halam gene zehirlenmiş bence...

- Allah o Ziya Enişte'nin belasını versin. Zehrin başı o zaten. Biz çocukken de "Çarşıdaki ziraatçi sattı, tarlaya ilaç sıkacam süne zararlısını yok edecem" diye bütün kövü hastanelik etmişti...

- Naası yani? Eee sonra nooldu benim köylü kardeşime?

- Soona hakkaten süne zararlıları öldü. Amma bu sefer evi köyü "Cavalak kurdu" deye başka bi haşarat bastı. Bu cavalak kurdu süne zararlısı yiyerek besleniyormuş meğersem. Süneler ölünce ajlık çekip eve köye sardı. Bu sefer tükkancı "Süneynen cavalak kurdunu aynı anda yok eden başka bi tarım ilacı vereyim" demiş, Ziya Enişde salağı da alıp gelmiş, onu sıktı bütün köve...

- Bu tükkancı, ziraatçi felan dediğiniz adam, "üst akıl" mı çıktı sonradan?

- Yok o da bizim kövdendi. Zivzivlerin Çota Hasan'ın oğlu. Babası traktör parçası satıyodu . Soonadan batırdılar mı naaptılarsa o tükkanı, oğlu bu işe döndü. Tarım ilacı başbayiiliği felan aldı işte... Neyse uzatmıyayım...

- Yok ya, uzasın. Merak ettim ben şimdi o kadar ilaçtan sonra köylüye nooldu? Süne ve cavalak kurdundan sonra köye hangi haşerat musallat oldu?

- Un biti, sekizayak, kımıl, danaburnu, damgöçüren, ateşgarıncası... Daha bilmiyorum işte, bir sürü haşerat geldi gitti. Ziya Enişte, her seferinde çarşıdan bi ilaç alıp sıkıyodu. Derken işte; Ayı Kudret, "Sıktığın ilaçtan zehirlenip tavuklarım telef oldu" diyerekten Ziya Eniştegilin bacağına sıktı. Eniştenin büyük oğlu Ramazan da Kutret'i piçakladı...

- Aha, süne zararlısı yüzünden kan davası başladı... Deli ama bunlar ya...

- Yok canım, sulh oldu. Barıştı sonradan bunlar. Bi süre komşuynan sıfır sorun oldular. Ziya Enişte tükkancıya sormuş, bu sefer tavuklara ilaç getirdi çarşıdan. Ayı Kudret'e "Al kardeşim yeni tavuklarına bu ilaçtan ver, zehirlenmedikleri gibi daha iri olacaklar, diri olacaklar, hızla et tutacaklar" dedi. Hakkat Kudretgilin tavuğu kırk güne kalmadan iri oldu diri oldu, nah böyle hepsi kuzu kadar, gut gut gut dolaşıyorlardı çayırlarda...

- Hah tamam burda kalalım. Çayırda mutlu tavuklar felan... İyi böyle. Bence devamını anlatma anne. Hazır barış felan da var. Kalsın...

- Niye kız? Temin anlat diyodun.

- Yok yok ben anladım. Teşekkür ederim anneciğim... Arzu edersen beraberce "Parla Şenol şimdi ne yapıyor" ya da "On yüz bin milyon baloncuk Seda şimdi nerede" konulu foto haber galerilerine bakarak hoşca vakit geçirelim.

- Kızım niye konuyu değiştirmeye çalışıyosun Sıdıka? Manyak mısın? Anlatıcam işte canım, sen açtırdın konuyu. Ne diyodum, Kudretgilin ilaçlı tavukları kuzu kadara olunca, aynı ilaçtan, et tutsunlar, çabuk kilo alsınlar diye ineklere de veriyo bu. İnekler sütten kesildi ama her biri oldu sana birbuçuk ton, böyle tombak tombak Doblo kadar. "E ama sütten kesildiler" felan diye laf olmuş kahvede, bu sefer tükkancıdan "Hem eti hem südü arttıran genli ilaç" bulup da gelmiş Kudret... Her neyse işte, uzatmıyayım...

- Evet uzatma. Böyle kalsın bari... Uzatmıyalım evet...

- Uzatıcam kız... Lafın gelişi dedim ben onu ööle. Derken işte efendime sööliyim, bu Kudret'in ortanca kızı vardı bi tane Seniha diye. İşte bu Senihagilin kocası "Bana kısır kızı soktunuz, Seniha beş senedir doğuramıyo" diyerekten çekti Kudret'i vurdu devirdi kahvenin önünde. O Kudret'i vurunca, Kudret'in oğlu, damatla babasını vurdu. Damatlan babası ölünce damadın küççük kardeşi kövlünün önüne düştü, hep beraber toplaşıp Ziya Enişdengilin evini önce taşa duttular, sonra yaktılar. "Sen başlattın, kövü ilaca boğdun, kısırlaştık, zürriyetimiz kurıycak" diyerekten üstüne yürüdüler... O ara bi tevbe ettiydi Ziya enişten, bulduğu tarım ilacını saçmıyodu ortalığa. Tükkancı da orayı devredip mütayitliğe başladı zaten. "Köv turist çeksin" deye girişine kartonpiyer ve söveden dev bir yapay şelaleyle organik ürün tükkanları yaptıydı... Sonracıııma...

- Ay imdat. Yeter... Bunca cehalet varken, üst akıla filan asla gerek yok ya. Bıraksan kendi kendmizi zaten yiyip bitiricez... Ülke değil kocaman bir kartonpiyer sanki ya, dev bir söve...

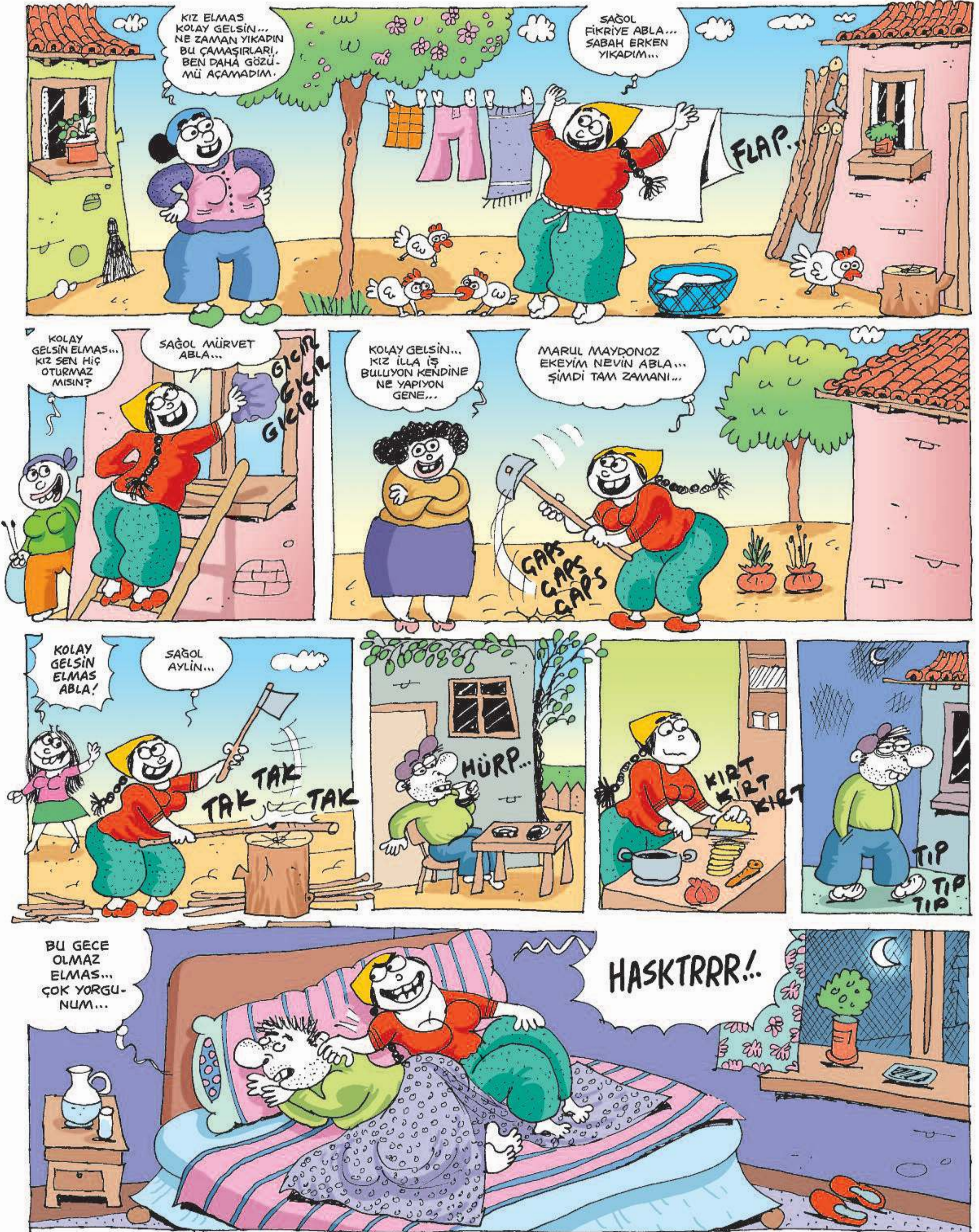
- Kime cahil diyon kız sen? Çıktın da yımırtanın kabuğunu mu beğenmiyon, elitis mi oldun hasba? Sen kimsin ya, dün doğmuş; anayı babayı eşi dostu, bu aziz milleti, ecdadı vea...

- Boşa kostaklanmıyalım anne kostak da değiliz bak... Ahay... Daha çok bilim, eğitim öğretim, cehaletle mücadel... ahıy... Hıeeenniy...

- Kız? Gözlerinin akını dönderme ööle Sıdıka... Amanın düştü... Otur yavrum otur sen. Herhal tansiyonun düştü. İşte bööle kendi kendini durduk yere yir bitirirsen, tansiyonun da düşeeer, efendime söyliyim, havale de geçirirsin. Ama Goncagül'ün verdiği bi hap var bende yarım tane ondan alınca... Kız... Hepten bayılma Sıdıka... Daha nereye kadar bayılıcan yavrım. Ay kıyamam annesinin boncuk gözlü kızına. İmdaaat, yetişin konşulaaaar....

İşleyen demir

feyhan güver

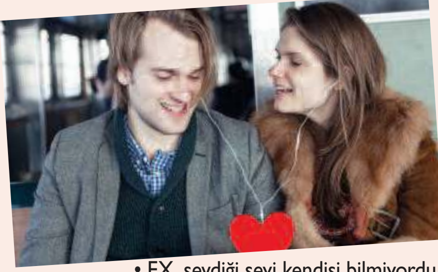
EX'TENTANELER

PAPARAZZİYE

Raziye İçoğlu
raziyeicoglu@gmail.com

• Bütün dizilerdeki sevgililer gibi müzik dinlerken, müzik çalar kulaklığımın tek tarafını EX'in kulağına takardım. Buna rağmen Acaba? neden ilişkimiz süremedi anlayabilmiş değilim...

• EX, sevdiği şeyi kendisi bilmiyordu ki, ben nereden bilecektim…

• EX ile gidilen her yer, her şey kentsel dönüşüme uğradı, yıkıldı değişti lâkin bir tek başımızdakiler halâ değişmediler ve halâ Yeni Türkiye diyorlar.. Yenilik neresinde Acaba?

• Arkadaşlarımın, **"aldatırsan ruhu duymaz"** diye tahmin ettikleri EX, beni defalarca aldatmışlığını suratıma haykırdı, kulaklarım duydu ve ruhum hiç bile duymamış.

• Lanetlemeler tutsaydı şayet, etrafımdaki herkesin EX'e yaptığı o kadar şahâne lanetlemeler tutardı...

• Hepimiz EX'lerimizi lanetledik, ama onlar hep güzel sevgililere gittiler, lanetten başlarına hiçbir çirkin şey gelmedi ….

• İstanbul Anadolu Yakası'ndan Avrupa Yakası'na doğru gidişte, köprüden önce son çıkışı geçtikten sonra Boğaziçi köprüsüne girerken gördüğüm o ki; EX tabelası koymuşlar, bütün otobüstekiler son çıkışsız olarak herhangi bir EX'e doğru seyir halindeyiz...

EVLENSEL MESELELER

• Evlilik aşkı öldürmüyor, evlilik aşkın yönünü değiştiriyor. Hedefini şaşırtıyor.

• Kocadan ve iktidardan sürekli şikayetlenilir. Memnun olunmaz. Memnun gibi davranılıyorsa kapatılmak istenen gizli bir şiddet vardır.. Memnun olunuyorsa durum çok kötü demektir…

ANANELER

• Sanki gardrop yenileniyor gibi davranılan bina değiştirmede, 65 yaş üstü anne babamı taşınma durumuna sürükleyen ve oturdukları bina için gereksiz olan kentsel dönüşüme hakkımı helal etmiyorum.

SANAL YANIM

• EX Sevgiliye kızıp sanalda ilişki durumuna , sırf iyi psikoloji gösterme havasına,**"ilişkisi var"** diye yazarak, gelecek olan ilişkilerin önünü kapatmak ve gerçekten olası bir ilişkiyi engellemek durumundan başka bir şey değildir...

• Şu sanal duvara **"biliyorum şu an ikimizde birbirimizi düşünüyoruz"** diye yazsam, bu lafa alınacak, tek bir ikimiz bulamam..

• Emoji reaksiyonlarına **"dua et"** butonu eklenmesi bir an meselesi...

SEVGİLİLİK YANIM

• ERKEKLER; "Neden bu kadınlar hak etmeyen gevşekleri seviyor" derler, ama gerçekte onlarda hak eden sıkı kadınları hiç görmezler….

• Kadınlar sevdalanmayı seviyorlar… ve hatta sevdikleri erkeği değil sevdayı seviyorlar…

• Akademide öğrenci ödevlerimizde, **Sevgi** konulu bir heykel, üç boyutlu tasarım, tablo vs.. istediğinde herkes öpüşen, sarılan çiftler eskizleri ile eğitmen karşısına çıkardı. Sevgi denince bir çift sevgili akla gelir, sevgi sevgililikle kısıtlanır, sevgililikle ilişkilendirilirdi…(RESİM 5)

• İzlediğim bir haberde, intihar ederken **"Ahmet seni çok seviyoruz, Ahmet.!"** diyor babası. Bu sevgi sözcüğü bizim aile yapımızda ancak bu kadar ve çoğul seslenme olarak duyulur, sadece intihar ederken sarfedilir..

• Psikolojisi iyi iken sevgili bulmak isteyene hiç rastlamadım. Sevgililikler her zaman kötü bir psikolojide sevgiliye yaslanma olarak başlıyor, psikoloji düzelince ayrılınıyor..

HAYIR YANIM

• İngiltere'de yaşayan yeğenlerim Türkiye'ye geldiğinde, bir akrabanın 90'lı yıllarda beş yaşında olan oğlu yeğenlerimi göremeyince; **"Barbaros'lar gittiler mi yaa! Bir YES – NO bile diyemedik"** dedi... Her dilde Evet – Hayır çok anlam ifade ediyor asırlardır...

"Hayır" Diyebilene Aşk Olsun…

Meğerse **"Hayır"** demeyi bilemiyormuşuz. **"Hayır demeyi bilmiyorum, o yüzden de herkes böyle gelir tepeme biner, çıkar"**…. demişizdir yada size demişlerdir, yada yan masada birileri konuşurken duymuşuzdur..…

Hayır demeyi acı bir tecrübe ile öğrenen, bol keşkeleri olan, **"neden hep ben evet diyorum? bu defa hayır diyeceğim", "biri bana hayır demeyi öğretsin"** diye serzenişlenen, hayır demeyi beceremeyen insanlardanız her bir çoğumuz... Atalarımız da **"hayır"** diyebilmekten müzdariplermiş ki ilgili atasözleri bırakmışlar… İlk kez dokuz yaşımda iken, **ne küfürbaz komşumuzdun sen Aysel Teyze** anneme bir gün dertlenirken duymuştum; **"aahhh bacım ahhh! Yüzümün yumuşağından donumun ıslağı kurumadı"** sözlemesini .. Yumuşak yüzlü, hayır diyemeyen atalar grubundan kalma sözler sanırım...

"Hayır" lı bir gündem başlayınca birazcık araştırdım, okul psikolojik danışmanları ve eğitmenler tarafından , yaşam becerileri eğitimi müfredatlarda yer almış geçtiğimiz en yakın yıllarda... Eleştirel düşünme, öğrenmeyi öğrenme, problem çözme, **"hayır" diyebilme**, yaratıcı düşünme, karar verme, hedef belirleme ve başarma, etkili iletişim, öz değerlendirme, özgüven, etkin dinleme, medya araçlarını nesnel biçimde değerlendirme, bütçe planlama, zamanı ve kaynakları etkili kullanma, değerleri oluşturma ve sahip çıkma, güvenilir olma, şiddetle mücadele, ön yargıdan kaçınma, öfke ve düş kırıklığı ile başa çıkma (stres yönetimi), çatışma yönetimi…. gibi yaşam becerileri arasında yer alan **"hayır" diyebilmek** meğerse bir kabiliyetmiş….

"Hayır" diyebilme kişilik tanımlamada, kimlik oluşturmada yaşam becerilerinden en önemli bir tanesi imiş..

Bazen sanırsın ki yabancı dil bilmek, para kazanmak, keman çalmak, hamur açmak, resim yapmak, dikiş nakış yapmak vs.. beceridir…. Meğerse **"hayır"** diyebilmek hepsinden evlâ bir beceri imiş... Çok geç kalınmış bir yaşta, kötü EX evliliğime "hayır" diyebilerek bu kabiliyetle tanışmış oldum...

2010, 12 Eylül'ünde anayasa değişikliğine Evet – Hayır oylaması yapıldığı gün, defalarca aldattığını yüzüme haykırmasının hafifliği ile evi terk etmek zorunda kalmış olan EX'e **'hayır'** diyerek kurtulmuştum. Ve o kurtarıcım **"Hayır'a** sadık kalmalıydım ömür boyu…. O günlerde yanımızda olduğunu sandığımız yakın akraba **"biz evet oy kullandığımız gün siz evliliğe hayır dediniz"** demişti. Ve böylece aynı gün evetçi akraba ile de ayrı düşmüştük.

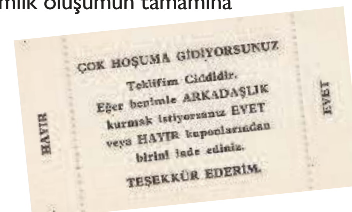
"Hayır" diyebilme becerisini daha önce kazanmak isterdim.

Nikâhtan üç gün önce tül-perde krizi yaratan EX kaynana, telefon ahizesinden bana bağırdığı için, nikâhta şahitler ve davetliler huzurunda, **"hayır"** diyebilmeliydim mesela...

"Aaayy beni böyle seven bulunmaz" sanısıyla, çakma sevgisinin hatırına kapılmayıp, çıkma teklifine **"hayır"** diyebilseydim mesela…

Hatırı kırılmasın derken hayatımı kırmasaydım mesela... **HATIR MI HAYIR MI ACABA?** derken hayır ile nihayetlenen hatır evliliğinden kurtulmak ve Üç lira elli kuruşa kendi kâğıttan nüfusumu geri kazanmak, aynı zamanda çok geç kaldığım kişilik kimliğimi de oluşturmak için bu denli geç kalmasaydım mesela...

En çok da empati kurabildiğim, genç hemcins jenerasyonum Sevgili Kızçeler; her daim, her konuda **"hayır" diyebiliniz**. Mesela gençlik yıllarında sevgililik teklifi aldığım kartviziti mizahi arşivlik yapmayıp hayır kulağını koparıp iade etseymişim. Gönlünüze değmiyorsa **"hayır"** kuponunu çekinmeden koparıp verebiliniz sevgili adayına... Yani **"ayıp olur iş buraya kadar geldi, hayır denmez"** diye düşünürsen kişiliğine ayıp olur, kimlik oluşumun tamamına ermez. Ömür boyu garantisi olamayan bir sevgililiğin olur sadece...

Bolivya'nın Yeni Yönetici Sınıfı

Ezgi Aksoy

aksoyezgi@gmail.com

Aymaralar ve Yeni Güzellik Standartı Olarak "Cholita" Kızları

Bolivya, Latin Amerika'nın en yüksek ülkesi ve okyanusa kıyısı olmayan iki ülkeden biri (diğeri Uruguay). Aymara dilinde Wulivya deniliyor, Bolivya'nın en büyük nüfuslu yerli halkı olan Quechualar ise Buliwya diyorlar yaşadıkları ülkeye.

Bolivya, tıpkı **Peru** gibi, Latin Amerika'nın yerli nüfusunun "**Caucasian**" (Kafkasyalı/özellikle Amerika ve Avrupa'da beyaz ırka verilen genel ad) denilen beyaz ırktan fazla olduğu ülkelerinden. Bolivya'da 3 milyon civarında **Quechua** yaşıyor. **Aymaraların** nüfusu ise 1 buçuk milyon civarında. Diğer yerli halklarla birlikte Bolivya'da yaşayan yerliler nüfusun yüzde 20'sini, melezler ise yüzde 68'ini oluşturuyor. Beyazların nüfusu ise, sadece yüzde 5. Ancak bu yüzde 5, Aymara kökenli devlet başkanı **Evo Morales** 2006'da seçilinceye kadar, ülkeyi yöneten "şanslı azınlık" idi. Evo Morales, Bolivya'nın seçilen ilk yerli kökenli başkanı olma özelliğine sahiptir.

Evo Morales, **Hugo Chavez** ve darbeyle devrilen **Honduras** başkanı **Manuel Zelaya** gibi, Latin Amerika'nın yeni dalga sol hareketinin liderlerinden biri. Bolivya'nın Evo Morales'ten önceki tarihi ise biraz karanlık.

Amerika kıtasının keşfinden ve Bolivya'daki zengin maden yataklarının tespit edilmesinden sonra Bolivya, beyaz azınlığın demir yumruğunun altında acı ve keder dolu yüz yıllar geçirdi. Hatta tam olarak beş yüz yıl. Avrupalılar ülkeyi yönetirken, Bolivya'nın yerli halkları bakır, gümüş, kurşun ve altın madenlerinde can verdiler. Hakları ve kültürleri göz ardı edildi, susuzluk ve açlıkla sınandılar, din değiştirmeye zorlandılar ve ayrıca ten renkleri kendi ülkelerinde birincil ayrımcılık sebebiydi.

Evo Morales 2006'da seçilinceye kadar, ülkeyi yöneten "şanslı azınlık" idi. Evo Morales, Bolivya'nın seçilen ilk yerli kökenli başkanı olma özelliğine sahiptir.

Bolivya öylesine yüksek bir ülkeydi ki, topraktan çok kaya ve taş vardı, yani dolayısıyla tarıma çok elverişli sayılmazdı. Ayrıca doğal kaynak sularına da pek az rastlanıyordu. Üstelik maden sahaları, ülkenin en yüksek bölgelerinde yer aldığından; buralara yiyecek ve su taşımak özel bir çaba gerektiriyordu. Oysa Bolivya'nın elit yönetici sınıfının yerlileri beslemekle pek ilgilendiği söylenemezdi. Bu nedenle Bolivya yerlileri hem madenlerde maruz kaldıkları zehirli maddeler yüzünden, hem de açlık ve susuzluk yüzünden erken yaşta hayatlarını kaybediyorlardı. Madalyonun diğer yüzünde ise, özellikle 17. ve 18. yüzyılda Bolivya'dan çıkarılan gümüş, Avrupa ekonomisini döndüren en önemli değerlerden biriydi. Ve gümüş bu dönemde Avrupa soylularının sofrasına tabak olarak bile girmişti.

Bolivya madenleri dendiğinde en önemli şehir **El Alto**'dur (tam çevirisiyle, "Yüksek Şehir"). El Alto, gümüş madenlerinin patlaması ile kısa sürede büyümüş, madenlerin damarları boşaldıkçaysa yavaş yavaş terk edilmiştir. Ancak buna rağmen El Alto'da şehrin 21. yüzyıla kadar varlığını sürdürebilmesini sağlayacak kadar maden yine

de kalmıştı ve şehirde yaşam büyük ölçüde madenden gelen gelire dayanıyordu. Üstelik El Alto, dosdoğru **La Paz**'a bakıyordu; yani Bolivya'nın zengin azınlığının yaşadığı başkentine.

Şimdi sizlere Bolivya'nın sömürü tarihinden ve Evo Morales'in başa gelmesini hazırlayan tüm sosyo-ekonomik değişimlerden bahsedecek değilim. Zira mevzu hem uzun, hem derin. Ancak su savaşlarından ve El Alto isyanından biraz bahsedeceğim.

Bolivya'nın yerel halkları beyazların yönetimde olmasından ve ülkedeki sömürünün sürüp gitmesinden zaten rahatsızdı, ama bardağı taşıran ilk hamle 2000'lerin başlarında belediyenin **Cochababma**'nın (Bolivya'nın üçüncü büyük şehri) suyunu özelleştirmeye yeltenmesi oldu. Bunun üzerine başta Cochabamba olmak üzere, ülkenin pek çok bölgesinde bir biri ardına isyanlar patlak verdi ve bu ayaklanma, bir yıldan fazla sürdü. Cochabamba su meselesinden sonra neo-liberal Bolivya hükümetinin masasında ülkedeki doğal gaz rezervlerini özelleştirme yer alıyordu. İşte bu, Bolivya'da tam anlamıyla zurnanın zırt dediği yer oldu.

Doğal gaz özelleştirmesi 2003'te gündeme gelmiş, iki yıl boyunca tartışılmış, çoğunlukta olan yerli ve melez halkın doğal gazın özelleştirilmesine karşı olmasına rağmen, özelleştirme yönünde adımlar atılmıştı. 2003'te El Alto'da küçük çaplı bir isyan çıkmış, hatta sıkıyönetim ilan edilmişti. Devlet de bir süreliğine geri adım atmıştı. Lakin 2005'te uzun zamandır askıda olan gaz yasa taslağı, yasallaştı. Bu da büyük El Alto isyanının çıkmasına yol açtı.

Mayıs 2005'te başlayan isyana ilk önce 80 bin kişinin katıldığı sanılıyor. Ancak ilerleyen günlerde halk El Alto'dan La Paz'a 100 binler olarak yürüdüler. La Paz'a varan El Alto halkı, şehrin otoyollarını kapattı ve şehre giriş çıkışları, üretimi, ulaşımı, erzak akışını ve kısada hayatı durdurdu. Merkezi noktalarda barikatlar kuruldu ve polisle yoğun çatışmalar yaşandı. Halk, kiliseleri işgal etti. Yaralanmalar, ölümler yaşandı. O da yetmedi, La Paz'a gelemeyen ve büyük çoğunluğu Aymara yerlisi olan on binlerce çiftçi ve madenci, isyanı oldukları yerlere taşıdılar ve kısa süre içinde Bolivya genelinde hayat durdu. İki ay sonra ülkenin yarısı isyandaydı, bilfiil isyanda olmayanların da yarısı isyanı destekliyordu. 2006'ya kadar isyan zaman zaman azalarak, zaman zaman şiddetlenerek sürdü. Aymara halkını evlerine döndüren ise **Evo Morales**'in başkanlığa adaylığını açıklaması oldu. Zaten yerli halkları savunucu bir politikacı olan Evo Morales, 2006 Ocak ayında yapılan seçimde oyların yüzde 53'ünü alarak başkan seçildi.

Evo Morales'in Başkanlığı ve Aymara Halkının "Yeni Burjuva" Sınıfına Yükselişi

Evo Morales, 2006'dan beri Bolivya'nın devlet başkanı. Yerlilerden ve melezlerden aldığı destekle ve ölümüne kadar **Hugo Chavez** ile işbirliği yaparak, Bolivya'yı halkı yoksul bir neo-liberal talan ülkesi olma noktasından aldı ve daha halkçı politikalarla yüzyılları yoksul geçirmiş yerli halklarını zenginleştirdi.

10 yılda bir ülkenin ne kadar değişebileceğini en iyi bilenlerden biri de biziz. O yüzden 10 yılda Bolivya'nın yaşadığı değişime çok da şaşırmamak gerekiyor. Bugün Bolivya'da pek çok bürokrat ve devlet görevlisi konumunda artık yerliler oturuyor. Başta Aymara yerlileri olmak üzere, yerliler ticari hayatın içinde daha çok yer alıyorlar ve gelirleri artıyor. Bundan elbette beyaz azınlık pek memnun değil ve Evo Morales'i kendi yönetici sınıfını yaratmakla suçluyorlar. Sanki kendileri hiç yapmamış gibi.

Çoğu sıvasız, derme çatma inşa edilmiş, hırpalanmış binalar arasından yükselen bu yeni binalar, "cholet"ler albenisi yüksek ve rengarenk.

Şunu da göz ardı etmemek lazım Morales, bugün itibarıyla üçüncü dönem devlet başkanlığı yapıyor ve ülkede yapılan referandumda dördüncü kez başkan seçilebilme ihtimalini kaybetti. Bolivya halkı, üç kez Morales'i başkan seçmiş, ancak dördüncüye başkan olmasına onay vermemişti. Çünkü Bolivya genelinde dördüncü dönemin artık tiranlaşmaya gidebileceğini düşünenlerin sayısı artıyor. Lakin 2020'de yapılacak başkanlık seçimlerinde Evo Morales yine de başkanlığa aday olmanın bir yolunu arayacak gibi duruyor. Zira Bolivya kulislerinde referandum sonucuna rağmen, dördüncü dönem başkanlık için bir formül bulunabileceği konuşuluyor. Zira Evo Morales kendini başta Aymara halkı olmak üzere yerlilerin koruyucusu olarak görüyor ve görevde kalmak istiyor.

Morales'in başkan olduğu on yıllık süre boyunca, Bolivya'da kırsaldan kente büyük bir göç yaşandı. Daha önceleri ticari hayatta varlık gösteremeyen pek çok yerli (başta Aymara yerlileri), büyük şehirlere göç ettiler ve kendi ticaret ağlarını oluşturmaya başladılar.

On yıl gibi kısa bir sürede birden zenginleşen bazı Aymara yerlileri, bu varlıklarını kendi özel mimarilerini, eğlence kültürlerini, güzellik anlayışlarını şehre taşıyarak gösteriyorlar. Ve böylece yepyeni bir Bolivya ortaya çıkıyor. Amerika meşeli bazı haber kanalları ve Bolivya'nın beyaz azınlığı bu gelişmeleri "dehşet verici" bulsa da, Aymaraların Bolivya'da yarattıkları bu yeni yaşayış neden bu kadar horlanıyor anlamak güç. Yüzyıllarca nüfusun yüzde beşini oluşturan beyazların çok çok uzak diyarlardan getirdikleri uzak bir kültürün domine ettiği Bolivya, bu "el değiştirme" meselesine her ne kadar sol ve sosyalist eğilimlerle de yaklaşsa, neticede içinde var olduğu kapitalist dünyada kendine bir yer açıyor sadece.

Bolivya'daki bu yeni **Aymara etkisi** kendini en çok inşaat sektöründe ve güzellik sektöründe gösteriyor. Bolivya'da son on yılda inşaat sektörünün yüzde 8,6 büyüdüğü kaydedilmiş, ki bu da ülkenin genel büyüme oranının iki katı. 2017 itibarıyla özellikle El Alto'nun kendini "**neoandino**" (yeni And Dağları bölgesi tarzı) olarak tanımlayan bir üslupla inşa edilmiş binalarla dolduğu görülebiliyor. Ve böylece El Alto'nun yoksul mahallelerinin yavaş yavaş değiştiği de bir gerçek.

Çoğu sıvasız, derme çatma inşa edilmiş, hırpalanmış binalar arasından yükselen bu yeni binalar, bu "**cholet**"ler (yerli halk tarafından bu yeni tarz binalara verilen isim); albenisi yüksek ve rengarenk. Dışarıdan rengarenk çokomel kağıtları gibi parlıyorlar. Çoğunun içinde olmazsa olmaz olarak düğün salonlarını andıran dans salonları ve And bölgesinde lüks olarak kabul edilen pek çok öğe var. Aymaraların özlem duydukları ve "bir gün çok param olursa şunu da alrım" diye hayal kurdukları ne varsa, bu neoandino binalar onları içeriyor. Neoandino yaşam tarzı sadece binalardan ibaret değil ama... En önemli unsuru, Bolivya'da hızla yükselen ve giderek normlaşan "**Cholita**" kültürü.

Bolivya'nın Yerli Güzellik Standartları ve "Cholita"lar

Latin Amerika'da yeni dalga halkçı sol hareketi başlatan **Hugo Chavez** ile **Venezuella**'ydı, ancak Venezuella iş kadınlara ve güzellik standartlarına geldiğinde beyaz kapitalizminin pençesinden kurtulamamıştı.

Bugün Venezuella'da devasa bir güzellik sektörü var ve tek yaptıkları 80'li yılların **Barbie** bebeklerine benzeyen aşırı zayıf, uzun boylu ve olabildiğine açık renkli kadınlar yaratmak. Bunun için aileler kızlarını daha 8-10 yaşından itibaren eğitmeye başlıyorlar. Saç ektirmek, boy uzatmak, göğüs büyütmek ya da ten rengi açtırmak gibi kimisi son derece acılı operasyonlara da onay veriyorlar. Oysa Bolivya, hiç o yola sapmadan temiz bir şekilde aradan sıyrıldı ve kendi güzellik standartlarını yarattı ve böylece "**Cholitas**" doğdu; yani Cholo kızları.

Klasik Aymara ve Quechua giysileri içindeki Cholita kızları, eskiden köylerde yaşıyor ve çiftçilik yapıyorlardı. Eğer şehirdeyseler de hizmetçi ya da satıcıydılar. Ayrımcılık, günlük hayatlarının bir parçasıydı. Restoranlara alınmıyor, taksilere binemiyor, şehirlerin zengin muhitlerine, eğer ellerinde o bölgede hizmetçilik yaptıklarına dair bir belge yoksa, giremiyorlardı. Şimdilerdeyse yeni orta sınıfın hanımefendisi onlar. Artık istedikleri her şeyi giyebilecek paraları var, ama onlar geleneksel giysilerini giymeye devam etmek istiyorlar. Bir zamanlar kapısından çevrildikleri restoranlara, üzerlerine Aymara giysileriyle girebilmek istiyorlar. Bu da elbette yepyeni bir sektör doğuruyor; birbirinden farklı model, kalite ve renklerde Cholita şapkaları, etekleri, pançoları üreten yepyeni bir sektör.

Bir zamanlar "**Cholo**" (erkek yerli, suçlu görünümlü yerli ya da melez erkek) ya da "**Chola**" (kadın yerli, suçlu görünümlü yerli ya da melez kadın), "**Cholita**" (genç kadın yerli) sözcükleri, yerlileri aşağılamak için kullanılan birer argoydu. Oysa bugün genç kadınlar ve genç erkekler göğüslerini gere gere Cholita olduklarını söylüyorlar. "**Pollera**" denilen kabarık etekleri ve onların altına beş kat giyilen "**petticoat**" astar etekleri, ince uzun şapkaları ve "**manta**" adıyla bilinen rengarenk pançoları ile sokaklarda gururla geziyor ve yüzlerce yıldır ısrarla korudukları öz-kültürlerini sonunda rahatça yaşamanın huzurunu hissediyorlar.

Evo Morales Bolivyasında Cholitaların yapabildikleri tek şey, geleneksel giysileri içinde sokaklarda salınabilmek değil. Cholitalar, hiç olmadıkları kadar sosyal hayatın ve ticaretin içindeler. Çok değil, sadece on yıl önce bile Bolivya'da onlar için tabu olan alanlara giriyorlar artık. Sokaklarda satıcılık yapıyor, dükkan işletiyor, restoran açıyor ya da dernekler kuruyorlar. Üniversitelerde yüksek eğitim alıyor; memur, bankacı ya da avukat oluyor, televizyonda program, gazetelerde muhabirlik yapıyor, hatta devletin üst kademelerinde görev alıyorlar. Ekstrem sporlara el atıyor, dağcılık ve serbest doğa koşusu yapıyorlar. Cholita güzellik musabakaları düzenliyor, moda şovları hazırlıyor ve "Cholita modelliği" denilen yeni nesil bir modellik icat ediyorlar.

Bugün Bolivya'da modellik yapan onlarca Cholita var. Hiçbirinin Batılı modeller gibi uzun, ince ve bembeyaz olması gerekmiyor. Cholita modeller, ortalama bir Aymara kadınından daha uzun ya da daha açık tenli değiller. Upuzun siyah saçlarını sarıya boyamıyor, ya da 2017 yaz modasına uygun olsun diye kısa kesmiyorlar. Cholita modellerin temelde sundukları, bir imge. Mükemmel bir Aymara kadınının imgesi. Ve bu mükemmel Aymara kadınının yaptığı bir şey daha var; erkeklerle güreşmek!

Cholita Güreşleri

Kadınların güreş tuttuğu tek ülke Bolivya değil elbette. Günümüzde pek çok ülkede kadın güreş takımları var. Lakin Latin Amerika'da kadınların güreş tutmasından çok, maskeli erkeklerin birbirlerini oradan oraya fırlatmasıyla bilinen bir tür serbest güreş olan "**Lucha Libre**" meşhurdur. Son yıllarda kendilerini "**Cholitas Volando**" olarak adlandıran bir grup Bolivyalı kadın, geleneksel Cholita kıyafetleriyle hem kadınlarla, hem de erkeklerle güreşiyorlar.

Cholitas Volando, on yıl önce bir grup aile içi şiddet mağduru kadının kadına karşı şiddete dikkat çekmek, farkındalık yaratmak ve hatta içlerindeki öfkeyi boşaltmak için kurdukları bir grup. Başladıklarında sayıları bir elin parmaklarını geçmezken, artık kendi müsabakalarını düzenleyecek kadar artmış vaziyette. Kadınların lucha libre'ye dahil olması, genç Cholita kadınlarına bir fırsat da sunduğundan, giderek taraftarları ve katılımcıları artıyor.

Cholitaların sadece kadınlarla değil, erkeklerle de güreşiyor olmasının elbette gayet açık bir söylemi mevcut. Dosdoğru, "kadınlar erkeklerle dövüşebilir" diyorlar, yani "yıllardır ezildiğimiz, dövüldüğümüz yeter" diyorlar. Cholita güreşleri, Pazar akşamları gerçekleşiyor ve her biri ortalama 3-4 saat süren maçlardan oluşan müsabaka, kadın-erkek yüzlerce Bolivyalı tarafından izleniyor. Cholita güreşçilerinin kendi hayran kitleleri bile var. Pek çok dükkanın ya da spor salonunun duvarlarını posterleri süslüyor.

Kırsal Bolivya'da kadınlar için yaşam, şehirli Cholitalar kadar kolay değil elbette. Ancak şehirden başlayan ve kudretli bir Cholita güreşçisinin yumruğu gibi dalga dalga yayılan bu değişim hareketinin Bolivya'nın tamamını sarmasının çok süreceğini zannetmiyorum. Elbette bu değişimin sürebilmesi için Evo Morales gittikten sonra yerine bir başka halkçı yerli liderin gelmesi gerek. Aksi halde Aymaralar ve Quechua yerlilerinin yaşadıkları bu özgürlük dalgası on yılla sınırlı kalabilir.

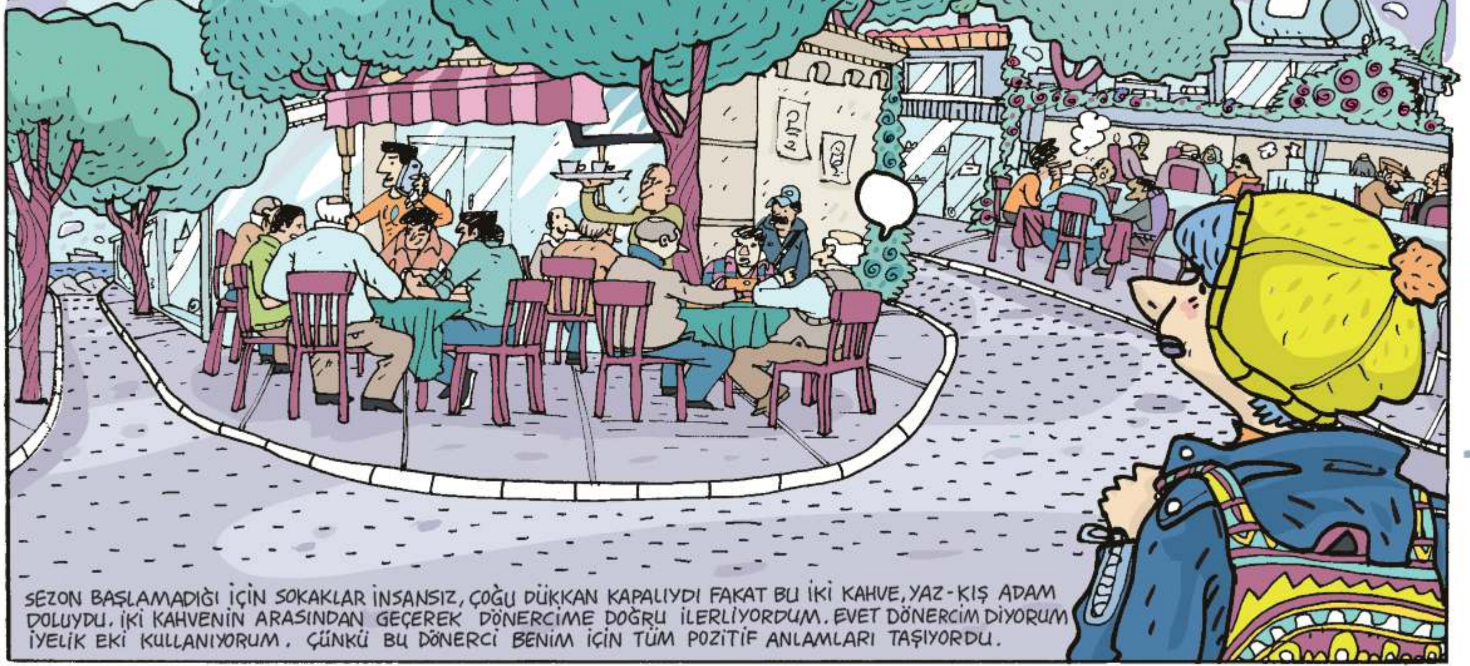

SON SAÇMA DEPRESYONİK SAÇ KESME HİKAYESİ

Betül Yılmaz

AŞIKKEN, SALYA SÜMÜKKEN, YENİ ARKADAŞLARIMLA, ESKİ ARKADAŞLARIMLA HEP BURAYA GELİYORDUM VE UZUN ZAMANDIR GELMEMEME RAĞMEN "SOĞANSIZ TOMBİKTİ DİMİ" DEMEYİ BİLDİLER.

DÖNERİMİ YEDİKTEN SONRA SAATTE BİR GELEN DOLMUŞUMLA, BU SEFER FARKLI BİR YOLDAN GİTMEYE KARAR VERDİM. (BUNLAR HEP KİŞİSEL GELİŞ)

YOL ÜSTÜNDE KAPALI OLDUĞUNU DÜŞÜNDÜĞÜM BİR KUAFÖR GÖRDÜM.

İÇERİSİ KARANLIKTI VE SADECE KIRMIZI LED IŞIKLARI GÖREBİLİYORDUM. AÇIK OLSA DA ZATEN GİRİLMEZ KERANE GİBİ YER DİYE DÜŞÜNDÜM. ASLINDA RUH HALİM BİR PROFESYONELLE KARŞILAŞMAYA HAZIR DEĞİLDİ. Bİ SÜRÜ SORU SORACAKTI.

KADIN KUAFÖRLERİNE HİÇ GÜVENMEM, BAŞTAN FİYATINI SORDUM.

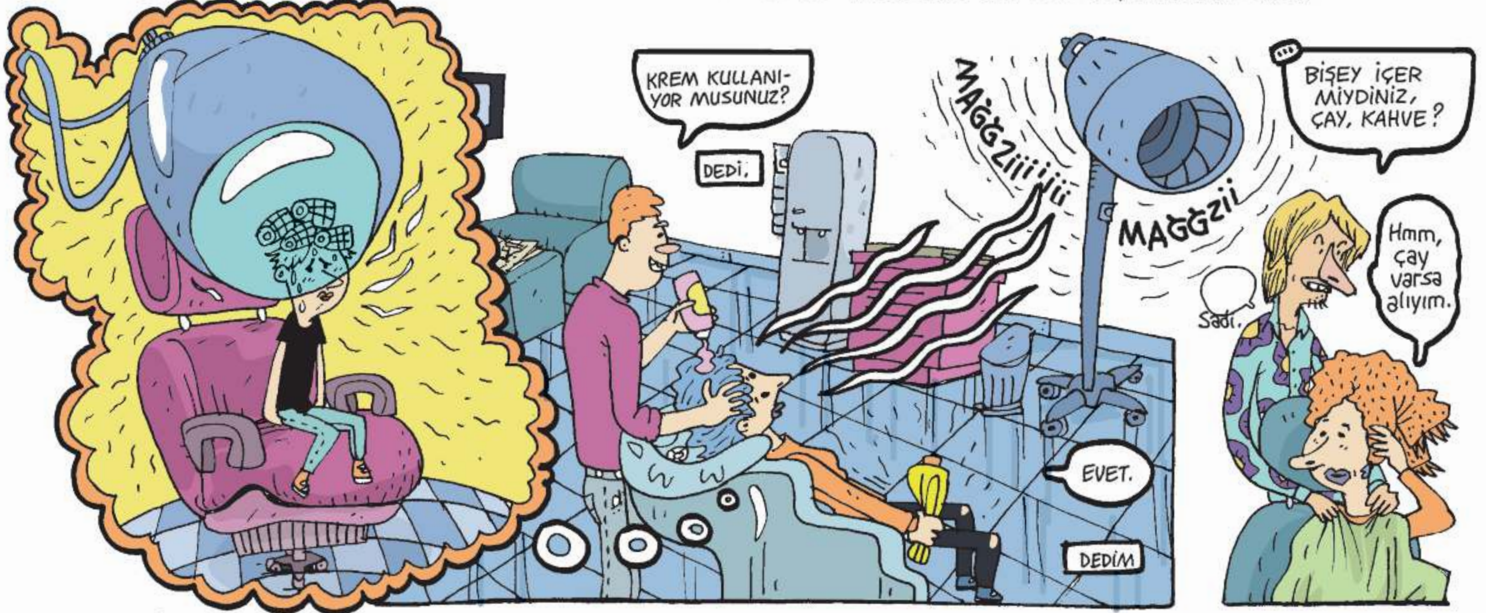
AZ ÇORBA İSTER GİBİ, BEN FÖN VE YIKAMA İSTEMİYORUM DESEM DE ARTIK ONUN TOPRAKLARINDAYDIK VE SÖZÜMÜN Bİ ÖNEMİ YOKTU.

KRAL BENİ SADİ'YE BIRAKIP YOK OLMUŞTU. DÖNERCİMDEKİ GÜVENİN BEŞ MİLYARDA BİRİ YOKTU ÜZERİMDE. BOYNUMA AKAN SICAK SU VE ŞU GARİP ALETE ADAPTE OLAMIYORDUM.

SADİ SAÇLARIMA ŞAMPUANLA MASAJ YAPARKEN BİRAZ RAHATLAMIŞTIM Kİ KARŞIMDA O ALETİ GÖRDÜM. VE HATIRLADIM KADIN KUAFÖRLERİNDEN NEDEN BU KADAR TİKSİNİYORDUM! YAKIN BİR AKRABAMIZIN KIZI EVLENİYORDU. SÜLALEMİN TÜM KADINLARI BİR KUAFÖRDEYDİK. İÇERİSİ, O ZAMAN KİMYASAL'IN NE OLDUĞUNU BİLMEDİĞİMDEN SADECE YOĞUN PARFÜM KOKUSU VE SICAK KOKUYORDU DİYEBİLDİĞİM. PERMALARIN, FÖNLERİN, RÖFLELERİN HAVADA UÇUŞTUĞU BU YERDE, PIRASA SAÇLARIMI SARIP BENİ BU ÖLÜMCÜL ALETİN İÇİNE SOKMUŞLARDI. SONUNDA NE GÜZEL, NE DE FARKLI OLMUŞTUM. KAFAM SICAKTAN YANMIŞ VE ÇOK SIKILMIŞTIM. YARIM SAAT SONRA DA SAÇLARIM YİNE DÜZLEŞMİŞTİ. AMA ACABA BU ALET O ALET MİYDİ DİYE DE DÜŞÜNDÜM. SANKİ BU ALETLERİN HEPSİ ALMANYA'DAN GELİYO GİBİ DİYE DÜŞÜNÜRKEN SADİ:

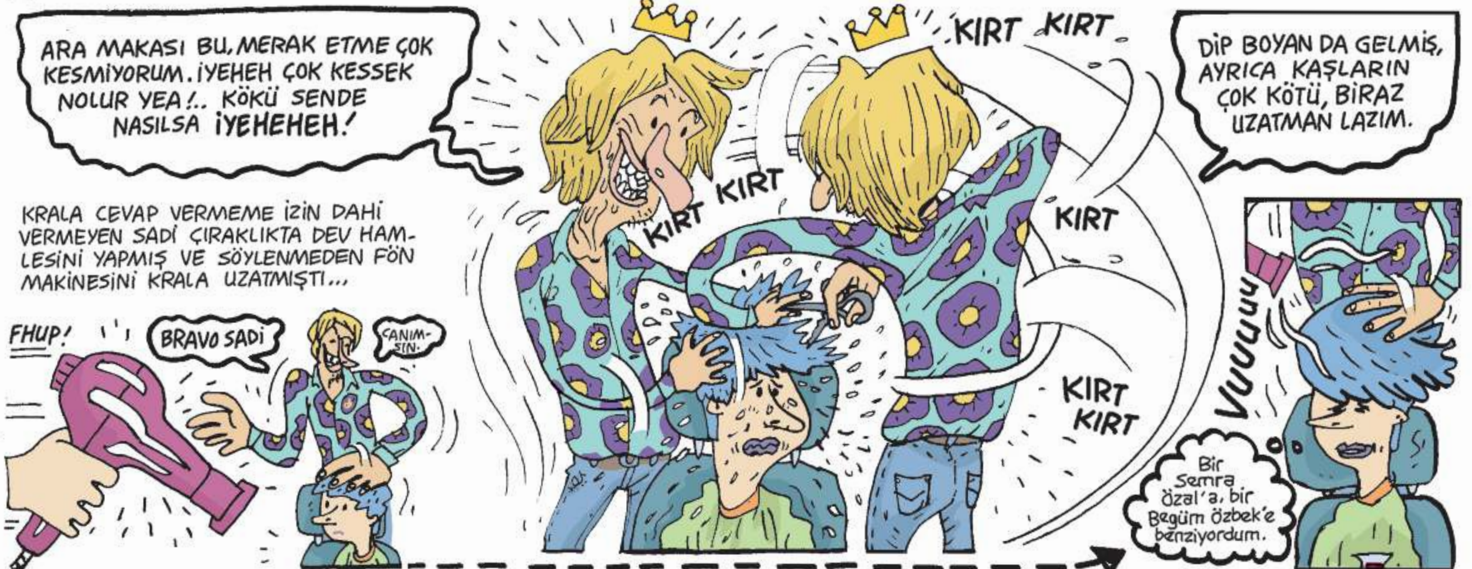

KULLANDIĞI ALETLERİ İNCELİYOR OLMAM, KRALIN HOŞUNA GİTMİYORDU. BU ONUN İÇİN BU DÜKKANDAKİ HATTA BELKİ DE HAYATTAKİ İKTİDARINI SORGULAMAM DEMEKTİ. ARDI ARDINA GELEN KÖTÜ ESPRİLERİ VE BAKIMSIZLIĞIMDAN DEM VURARAK PÜSKÜRTMÜŞTÜ BENİ KRAL!

VE BEKLENEN SORU GELDİ. SAÇINI NE TARAFA AYIRIYORSUN?
Şu tarafa ama şimdi garip durdu!
ORDA DÖNER OLDUĞU İÇİN NORMAL ÖYLE DURMASI. SEN BUNU BÖYLE KARIŞIK KULLANCAKSIN BAK BÖYLE.
VVUUUUUU
AMA ŞURASI.
VVUUUUU

FÖN MAKİNESİNİN SESİ, BİRAZDAN AYNAYI KAFASINA GÖRE TUTARAK ESERİYLE ÖVÜNECEK OLAN KRAL'A CEVAP VERMEMİ YİNE ENGELLEMİŞTİ.
VUUUUUUU
KAYBETTİĞİMİN FARKINDAYDIM.

NASIL OLMUŞ? ¡YEHEHEH!
YANİ BU TARAF BİRAZ UZUN KALMIŞ. ENSE DE BİRAZ GARİP GİBİ AMA.
Döner mi?
DÖNERDEN O DÖNERDEN, MİS GİBİ OLDU!.
Mmm. Peki o zaman elinize sağlık!

BU DA KARTIM BUYRUN, İSTEDİĞİNİZ ZAMAN ARAYIN.
ŞİFRE LÜTFEN.

PEKİ, ÇOK TEŞEKKÜRLER İYİ GÜNLEER. TABİ ŞAPKAYI TAKIYORUM YİNE DE HAVA SOĞUK BİRAZ HALA...
NE DEDİ O?
ABİ SAKIN!
HI?!

ABİ, BAYANA KARŞI AYIP OLUYO...
SKERLER LAN BAYANINI!. KİMSE SANATIMA SAYGISIZLIK YAPAMAZZZHHH O KADAR!
ABLA KAÇ!
AAAĞĞBİİİ!

KAÇTIM.
AY!
AY!
AY!
FLAPH!

SANIRIM GÜVEN ARAYIŞI İLE DÖNERCİME DOĞRU KOŞMUŞUM, SONUNDA BU HALİMİ DE GÖRMÜŞ OLDU DİYE DÜŞÜNÜRKEN...

SIHATLER OLSUN, SAÇLAR YAKIŞMIŞ HEHEH!
DEDİ.
EHEH HADİ YA SAĞOLUN!

KRALDAN ŞİMDİLİK KURTULMUŞ, DÖNERCİMDEN İLTİFATI KAPMIŞTIM. SEZONUN AÇILMASINA İKİ AY KALA KAHVEHANELERDEKİ ADAM GÜRUHLARI HARİÇ, İNSANSIZ SOKAKTA YÜRÜRKEN, BAŞTA BİR TÜRK KAHVESİ İSTESEYDİM BU İŞLER BÖYLE OLMAZDI DİYE DÜŞÜNDÜM. İŞ GÖRÜŞMELERİNDE NE İÇERSİNİZ SORUSUNA KAHVE CEVABINI VERENLER, ÇAY İSTEYEN VEYA HİÇBİR ŞEY İSTEMEYENLERE GÖRE DAHA YÜKSEK İŞE ALINMA İHTİMALİ OLANLARMIŞ. BUNU BİLMEME RAĞMEN ÇAY İSTEMEK! HALBUKİ SÜLALEMDEKİ KADINLARI DÜŞÜNÜYORDUM. İKİ TEL SAÇ İÇİN BİNBİR ÇINGARI ÇIKARABİLECEK, ÜZERİNE DE TÜRK KAHVELERİNİ HÖPÜRDETEBİLECEK KAPASİTEDEYDİLER... BEN NİYE BÖYLEYDİM DİYE DÜŞÜNDÜM, KAFAMDAKİ DÖNERİ VE ET OLAN DÖNERİ DÜŞÜNDÜM, AĞAR TİKSİNME GELDİ.

FİNİTO.

Bade ile Badem

İPEK ÖZSÜSLÜ

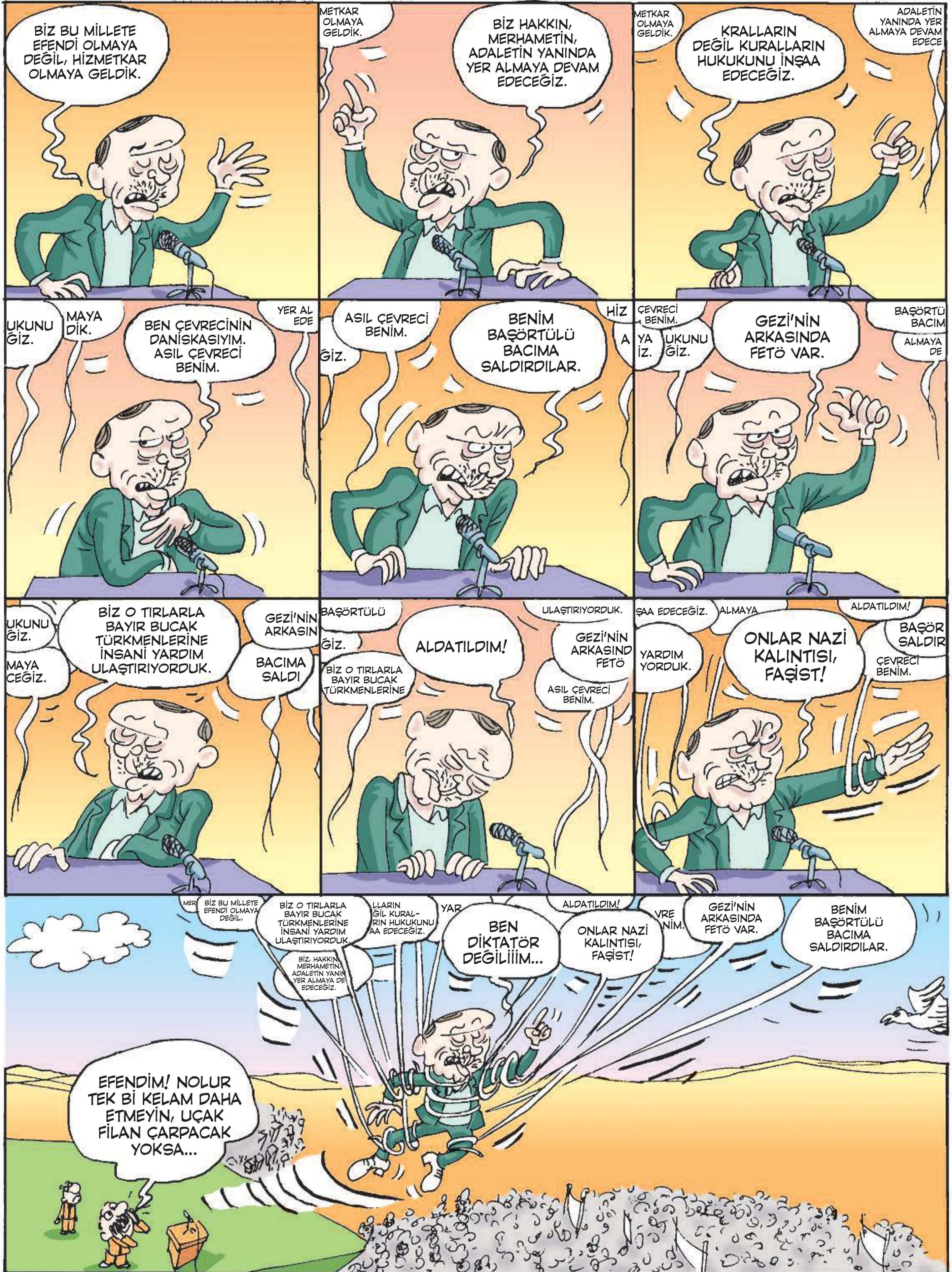

Uçuş Serbest!

Yol Hikayeleri - Nürnberg Yolcusu

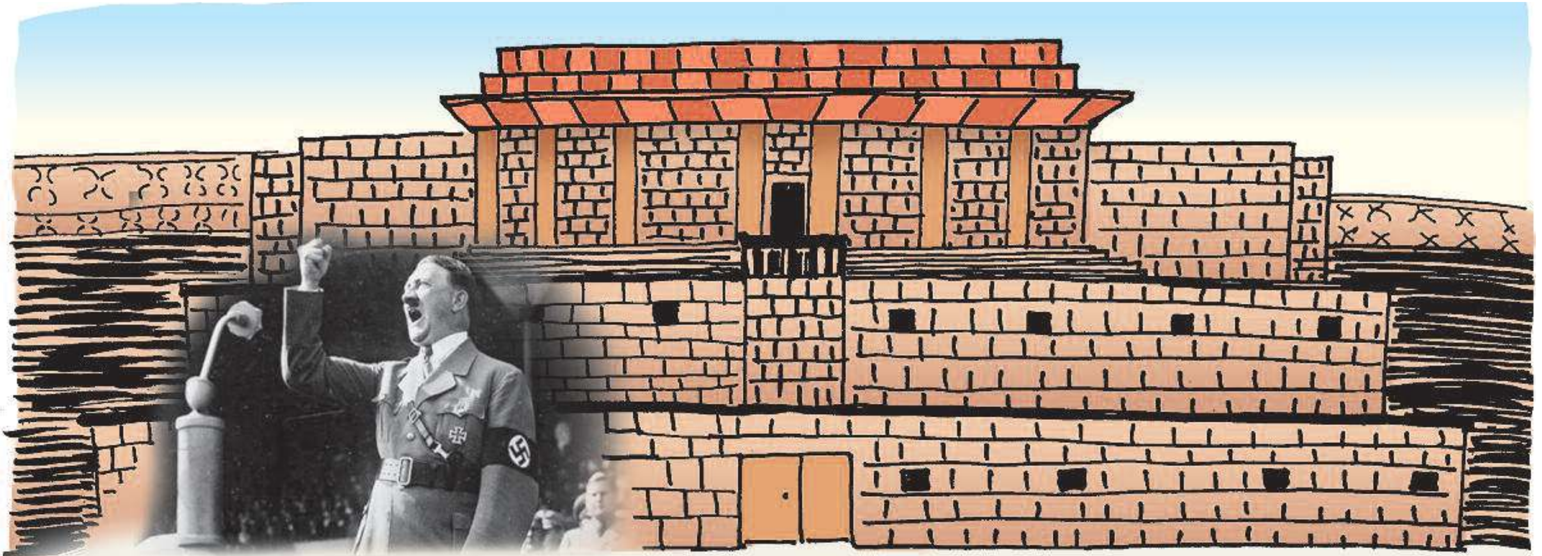
Ramize Erer

Türk-Alman Kadınlar Derneği'nin 25.yılı ve açılan sergimde bulunmak için Nürnberg şehrine gittim. Geçtiğimiz yılın sonlarına doğru çok yakınındaki Erlangen çizgi festivaline katılmış, buraya da günü birlik uğramıştım. İlk gidişimde ünlü Alman ressam Albert Dürer'in şehrini gezmiştim. Onun izleri heryerdeydi. National Müze'de birkaç orijinal resmi vardı. 39 yaşında yaptığı annesinin portresinin önünde çakılıp kalmıştım. 5 dil bildiğini söyleyen yaşlı müze görevlisi kötü bir Türkçeyle annesinin 18 çocuğundan 3.olduğunu gülerek anlattı. Yaşadığı evi de müze yapmışlar. Eşyaları mutfağındaki kap-kacağına kadar korunmuş. Kullandığı gravür makinasıyla bir kopya yapıp kızıma hediye etmişlerdi.

Almanlar ne kadar silmek isteseler de izlerini karanlık bir hayalet gibi düşüyor şehrin üstüne gölgesi. O meşhur konuşmayı yaptığında 100 bin kişi akın etmiş şehre. Bir otele yerleşmiş önce. İnsanlar onu görmek için otelin önüne yığılmışlar. O da balkona çıkıp selamlarmış onları canı sıkıldıkça. Ve insanlar arasında bir yarış başlamış. Ben bugün üç kere kere gördüm, beş kere gördüm diye.

O çok ünlü konuşmanın yapıldığı alana da gittim görmek için. Şimdi o kalabalığın yerinde benim gibi birkaç meraklı turist vardı sadece. Ve o zamandan kalan rahatsız edici bir duygu dolaşıyordu sanki etrafta. Kaçarak uzaklaştım.

En ünlü yemeği küçük sosisleriyle ünlü Nürnbürger. Onu tadmadan kimse dönmüyormuş şehirden. Alman yazar Göethe o kadar seviyormuş ki bu küçük sosisleri yaşadığı şehre postayla getirtiyormuş. O zamanın kudretli bir Dük'ü zindana düşmüş. Hergün bu sosislerden sipariş ediyormuş. Gardiyanın tuttuğu tutanaklara göre tam 28 bin Nürnberger sosisi yemiş.

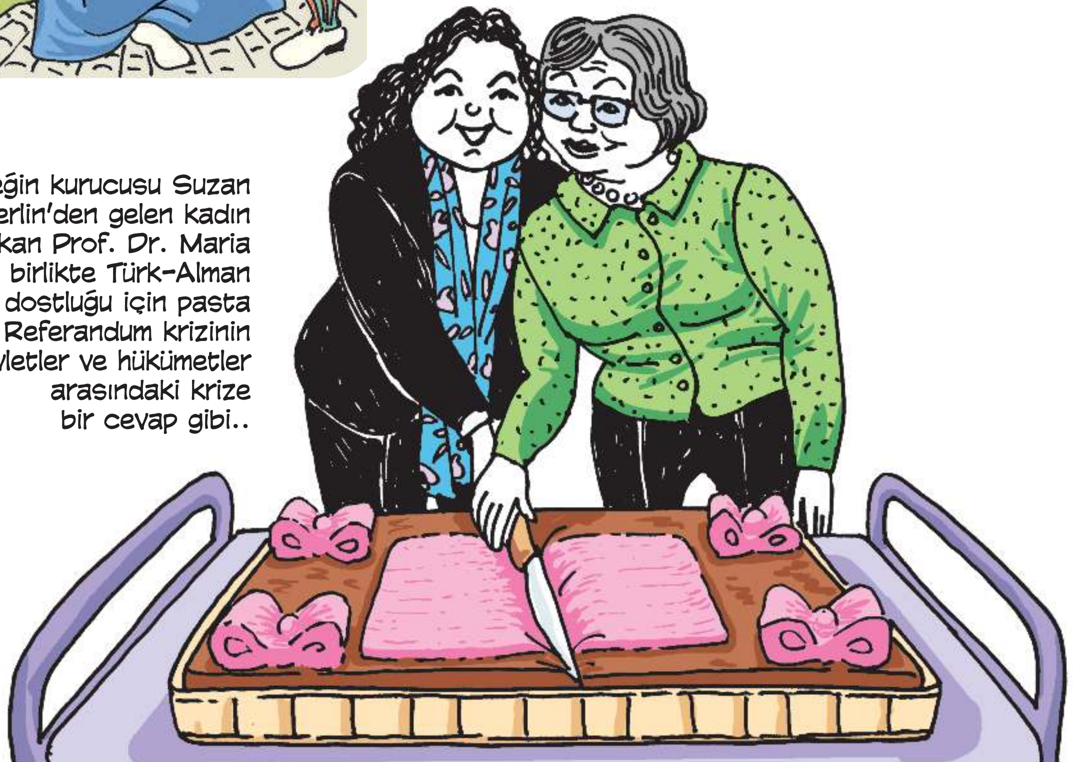
Bir rivayete göre de sevgilisi zindana atılan bir zindancının kızı da sevdiceği aç kalmasın diye anahtar deliğinden geçecek kadar küçük sosisler yapıyormuş.

Şehrin meydanında 27 Mart'ta toplanıp baharın gelişini kutluyorlar dansederek. Kışın pielerinden, pisliklerinden kurtulmak için tıpkı Hıdrellez'deki gibi. Çocukluğumda 'Burda' dergilerinde gördüğüm ve çok özendiğim giysiler geliyor aklıma.

Derneğin kurucusu Suzan Hanım, Berlin'den gelen kadın bakan Prof. Dr. Maria Böhmer'le birlikte Türk-Alman kadınlarının dostluğu için pasta kesiyor. Referandum krizinin gerdiği devletler ve hükümetler arasındaki krize bir cevap gibi..

Pembe donlu kadınlar…

Katina Karanikola

"Bir tek bunları almadınız" yazıyordu SYRİZA'nın ofislerinde asılan kenarları siyah danteli, seksi olmayan, pamuklu pembe donlar. Almadıkları donların kendileri mi içindekileri mi (?) bende muamma olarak kaldı! Bir Giritli bu düşünce mi okusa, atalarından miras aldıkları, meşhur manili bıçağıyla lime lime eder beni… Zira bıçak, namus düşkünü, Giritlilerin ayrılmaz bir parçası. Giritli bir kadın evlenirken kocasından aldığı düğün hediyesi bıçaktır. Bıçaklı kadın evli kadındır. Girit kadını hayata, üretim de yaşam mücadelesinde erkeğin kıymetli destekçisidir. Girit erkeği de "Hiçbir ev kadından daha yüksek seviyede yükseltilemez" sözüyle kadına verdiği değeri gösterir.

Elleri nasırlı, tenleri güneş ve yağmurdan yanmış, eli bıçaklı, Girit'in "emekçi" kadınları pembe donlarıyla, Giritli çiftçilerle, 8 Martta Yunanistan'ın Tarım Bakanlığındaydı. Kadınlar gününü kutlamıyordu kimseden bir çiçek beklemiyordu, haklarını talep ediyordu, haklarına sahip çıkıyordu. Onlar çiftçiydi, emekçiydi sömürüye, işsizliğe karşı adalet adına mücadele veriyordu. Çiftçi kadınların topraklı tırnaklarıydı 8 Mart…

Hani bizler diyorum, belli bir kesim, demir kafese sokulmayan şanslı kadınlar 8 Martı çiçek, hediye alarak sokakta göbek atarak sevgililer gününe dönüştürdüğümüzü düşünüyorum. Zira 8 Mart bir kutlama değildir. Emeği için hakkı için can veren kadınları anma günüdür. Her gün öldürülen bunca kadın, köle olarak satılan, okutulmayan, toplumda ses çıkaramayan, insan yerine konmayan, tecavüze uğrayan, insanlık dışı koşullarda güvencesiz çalıştırılan, işten atılmamak uğruna istemeye istemeye patrona bedenini sunan, bir lokma ekmek için fuhuşa zorlanan, Afrika'da hala sünnet edilen kadınlar, ergenlik yaşına gelmeden evlendirilen kız çocuklar, dünyada bunca öküz varken kutlamıyoruz. Senenin bir günü değil gün gün, her gün, dünya öküzlerini Girit erkeği yapana kadar direnelim, rakımızı da içelim, kahkahamızı da atalım derim…

Ve işte Türkiye'deyim…

Sevgili köpeğime kavuşmanın sevinciyle bir süre havada uçuyorum sonra "güm" yere.

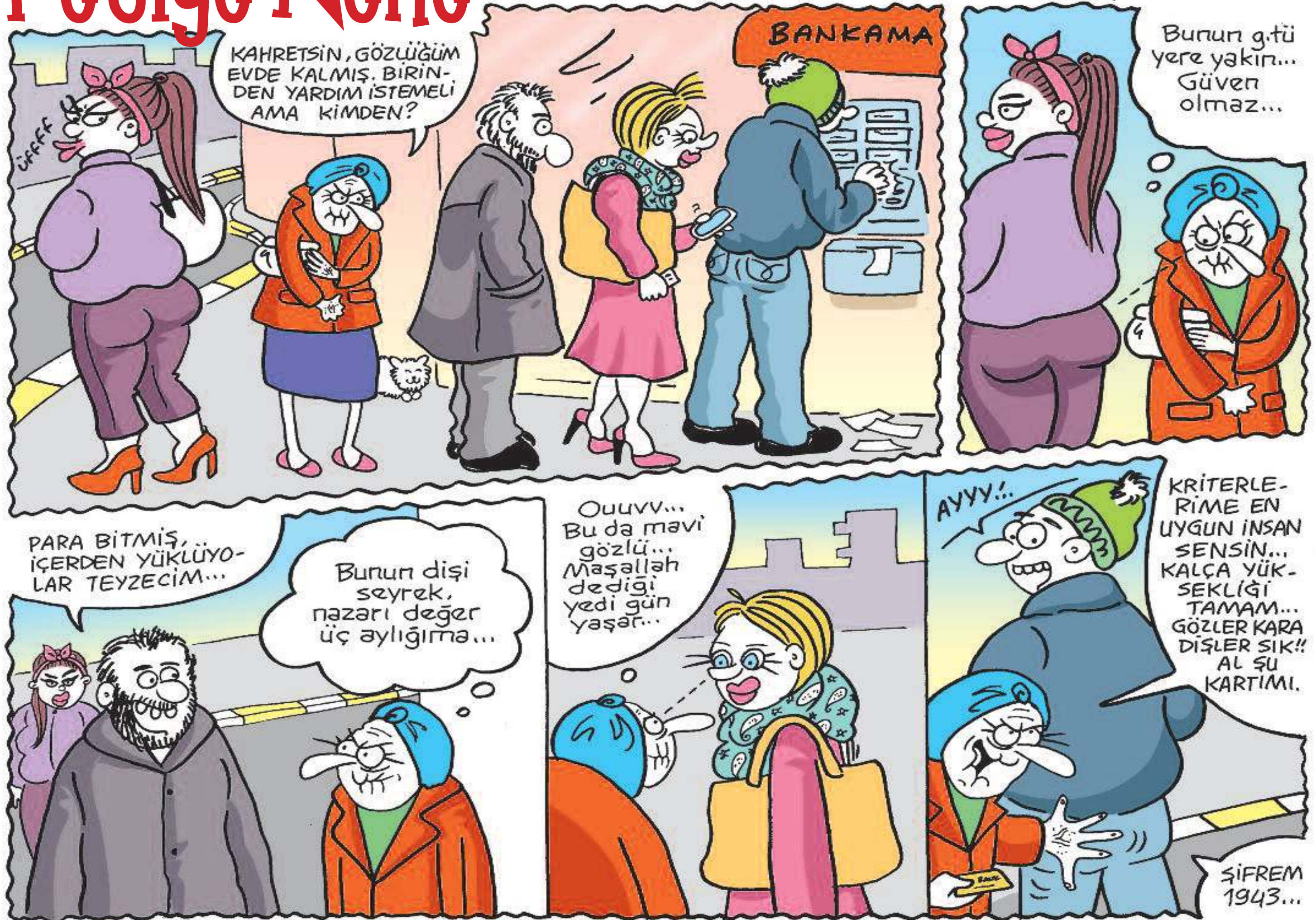
Buradaki talep damarımda ki kanı donduruyor! İstek aş değil, iş değil... Kafir, ateist olmayan, Allaha inanan(!) Allahın verdiği canı sadece O alıra inanan bir kesim Müslüman beşinci vitese takmış makineli tüfek gibi "idam isteriz" diye bağırıyor. İnsanlık dışı en iğrenç hüküm için çırpınıyorlar adeta.

Afrikalılar "ölen her yaşlı yanan bir kütüphanedir" derler. Ne şanslıyım ki benim özel kütüphanem var. Seksenine merdiven dayamış, babamın yoldaşı, eski süngercilerden barba Sotiri iki kütüphaneye bedel. Barba, aşık olduğu, deniz maceralarını yetmiş kulaçlara "dalarak" anlatırken deniz rengi gözlerinde görüyorum zarafa taşını, orfozları… Ama bir hatırası var ki barbanın vurgun yemişçesine anlatırken gözlerinde korku ve endişe görüyorum. Çoban çocuğu iken on dört yaşında ekmeğini kazanmak için denizlere yelken açıyor Sotiri. Miçoluğa başladığı ilk yıl, sefer dönüşü, Çanakkale limanına demirlemiş sünger kayığı. Gel git işlerine yollanan Sotiri'ye reis eline su bidonunu vermiş ve limanın beş yüz metre kadar ilerisinde olan saat kulesinin dibinde ki çeşmeden su getirmesini istemiş. Sotir tekneden çıkarken reis şöyle demiş: "Orada asılı birisi var korkma." O güne kadar İmroz'dan dışarı çıkmayan Sotiri ayvaların, kışlık kavunların çürümemesi için tavana asıldığını biliyormuş ama insanlar niye asılır… Merakla koşmuş saat kulesine ve hayatı boyunca unutamayacağı ilk silleyi yemiş. "Gözleri ve elleri arkadan bağlanmış boynunda bir tabela asılmış dili dışarı sarkıyordu" diye buğulu gözlerle anlatıyor barba yetmiş küsur sene geçmesine rağmen… Ergen iken yaşadığı ve yıllarca beyninde taşıdığı travmasını bana da taşıdı Sotiri. Sık sık gittiğim Çanakkale'nin kulesini gördükçe idam edilmiş adamın silueti gelir gözümün önüne adımlarımı sıklaştırırım… Şayet o hikayeyi dinlemeseydim hayranlıkla bakabilseydim nadir sanat eseri kuleye… Böyle korkunç bir manzarayı görmek istemediğim gibi gençlerimize tımarhaneye pasaport çıkartmayı da istemiyorum. Bizler çocuklarımıza, gelecek kuşaklara demokrasi yolunu açmaya çalışırken psikiyatrı kliniğinin yolunu açmaya çalışanlara tek bir sözüm var: Ektiğiniz nefret tohumlarının hasadından sizlere de pay düşebileceğini düşündünüz mü hiç? Tabi ki "Hayır"...

Fetiye Nene

İpek Özsüslü

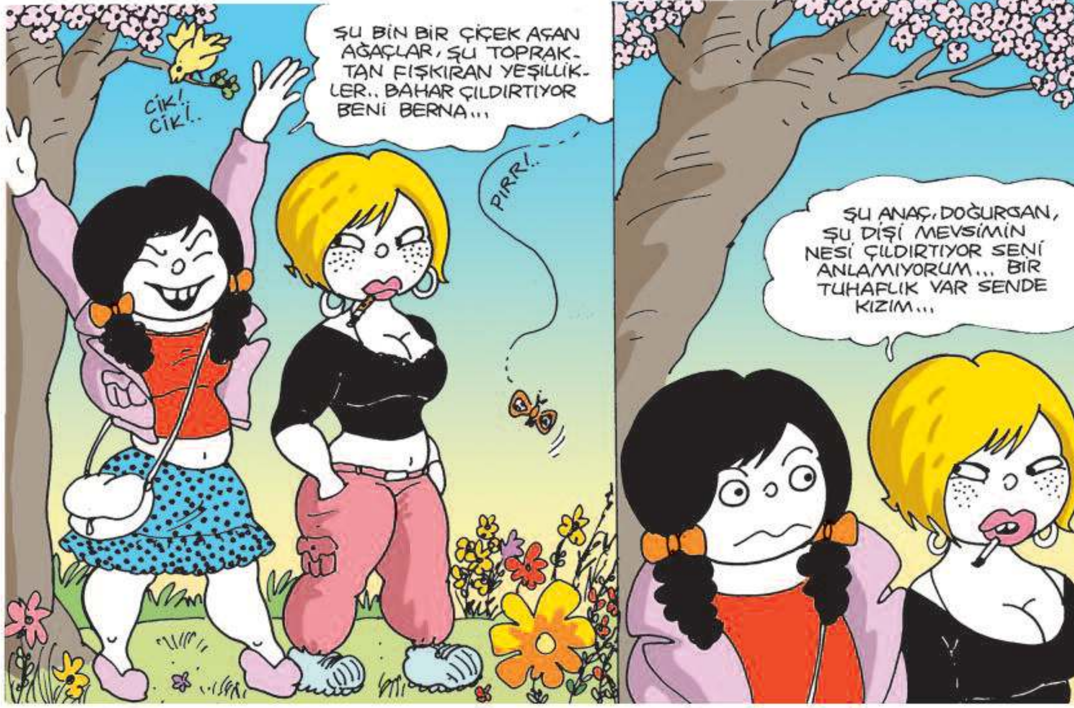

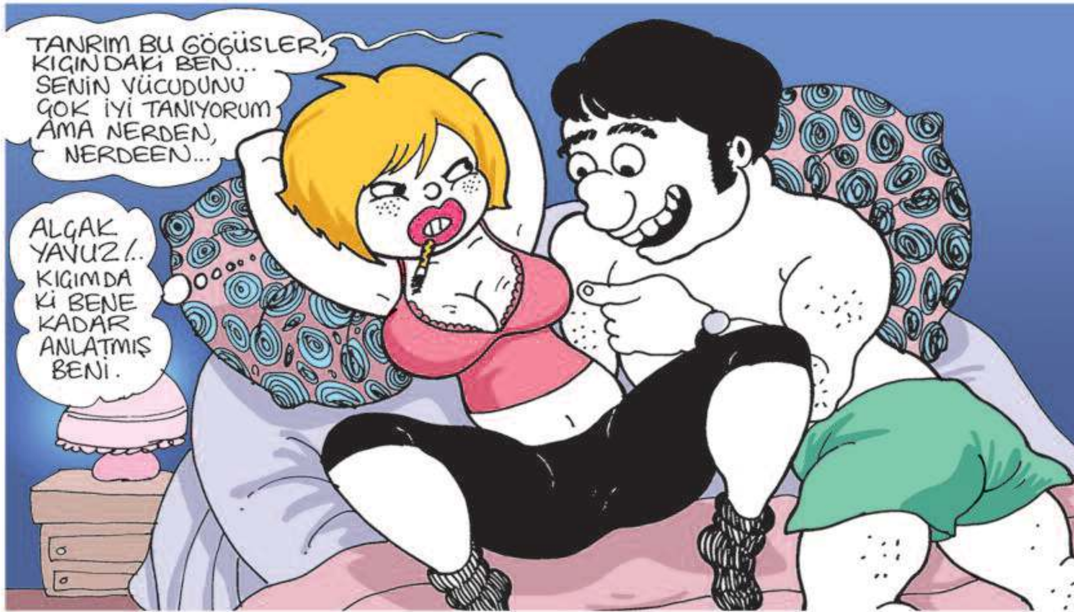

Ece Burgaz

Kötü Kız

Ramize Erer

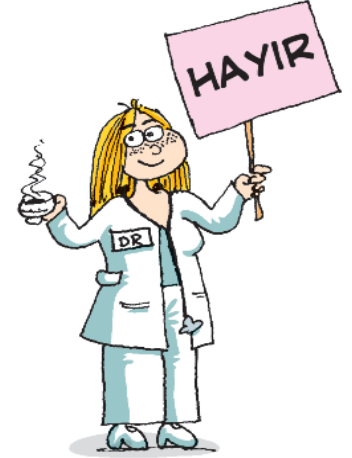

Feyhan Güver

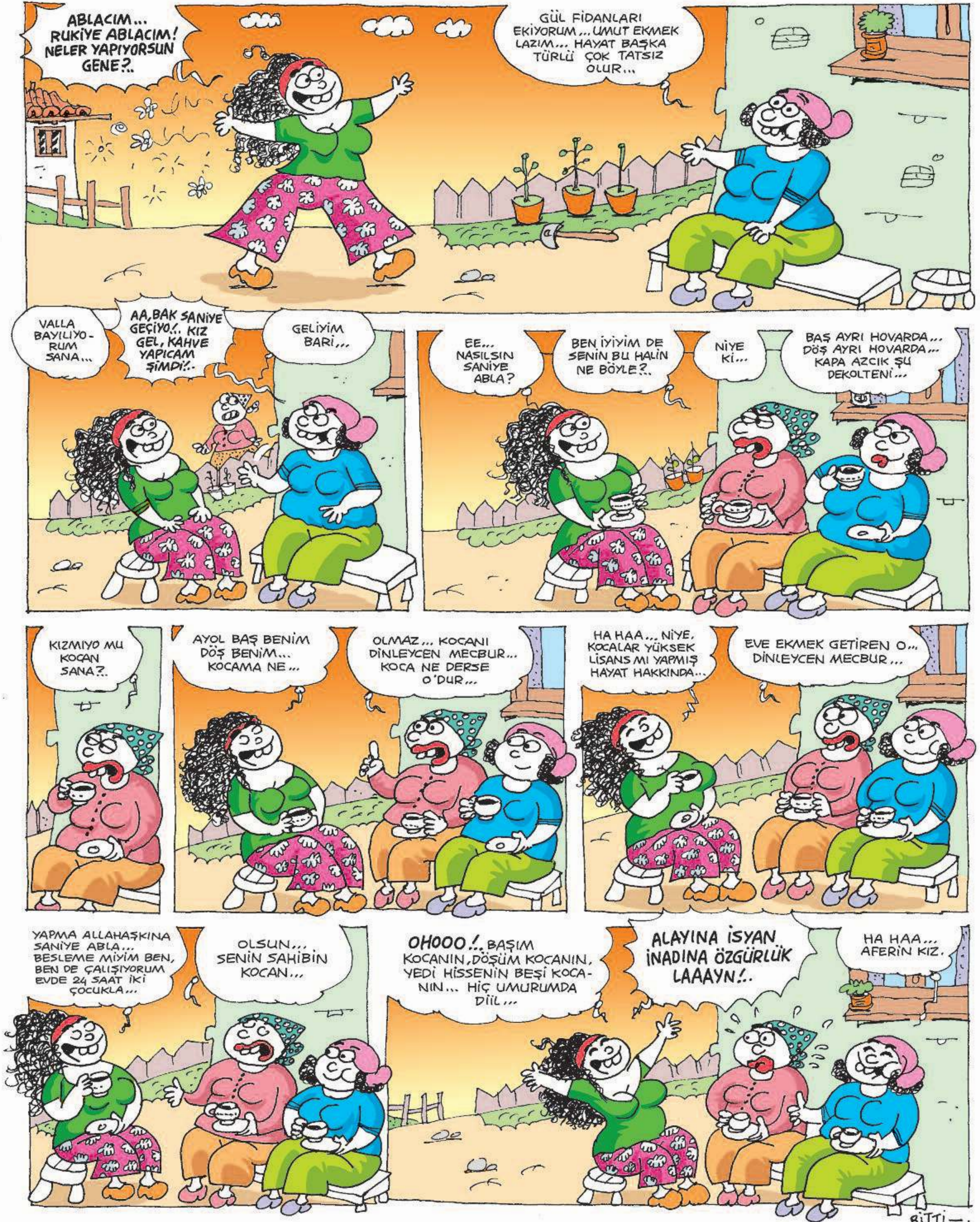

Sahip...

feyhan güver

HAYIR...

Meltem
Arıkan

meltem@meltemarikan.com

Uyum sağla... Uyum... Uyum sağla... Uyum... Uyum sağla…

Bugün, günlerden kaçıp gitmek.
Naparsam yapayım olmuyor.
Belli ki sorun bende.
Naparsam yapayım olmuyor.
Bir delirebilsem…
Zorla da delirilmiyor…
o dedi, bu dedi'lerin ağırlığından
o kadar yoruldum ki…

Uy...sa da...uyma...sa da...Uy...sa da...uyma...sa da…

her şeye evet diyorum.
Uyumlu olmak için
hep unutuyorum.
Yetindim,
uydum,
itaat ettim,
peki ama şimdi
ben neredeyim,
ben kimim….

Kork...u...yorum...Korku...yorum...Kork ...u...yorum ….Korku...yorum

insanların acımasızlığından…
üşüyorum.
Titriyorum,
bedenimi çıkarıp atmak
istiyorum.
Kendimi
sevmiyorum
beğenmiyorum
çabalıyorum.
Bu benim
girdabım,
yetmeyince

daha..dah..dah...daha…
daha..dah..dah...daha…
daha..dah..dah...daha…

Daha çok olmuyorsa, yıkım.
Öğreniyorum,
yıkım yapılacaksa daha çok…
Öğreniyorum,
Bu benim girdabım.
Ben kendi kendimin girdabıyım…

Yok yok yok yokol yok yok yok yokol yok yok yok yokol

Sadece biraz daha yok olmak,
biraz daha yok etmek.
Meydan okumak
ileri gitmek.
sınırları zorlamak,
Haykırmak…
Ama hiç duyulmamak…
Duyulmadığını,
duyulmayacağını

bile...bile…bilebile…bile..bile…
bilebile…bile bile…bile bile…
Bile bile yapıyorum
Bile bile nefretimi biliyorum…
her şeyden
Tiksiniyorum.
her şeyden
tenimi kazımak istiyorum.
Tenimi kazısam,
kemiklerimi kırsam
bu tiksinti azalır mı?
şşş...sus...şşş...sus...şşş
sus
bir şey söyleme.
Sakın.
analizler,
Sentezler,
iltifatlar
istemiyorum.
Avunmak
istemiyorum,
avutulmak
istemiyorum,
gerçek sürekli değişiyor…
Kim göre
neye göre ha? Ha? ha?

ha? Ha? ha?ha? Ha? ha?ha? Ha? ha?ha? Ha? ha?

Gitmeler var içimde.
çok ama çok
uzaklara
gitmek.
"hiç kimse olmak"
"hiç kimse olmak"
"hiç kimse olmak"
Istiyorum.

hissiz
Arsız
çıplak,
koşmak...

Kendimle gidemem
Kendimsiz bir ben
var mı?
Di...mi..Di...mi...Di...mi

Sözcükler sustu,
duyamazsın.
acılar sustu,
duyamazsın.
Acımasızlık
Vicdansızlık
Anlatamadı
anlatamadım…
Anlatamadın…
Anlatamadık..
Di mi?

Öldü..ler...öldür..düler...öldü...ler

Ölüm konuştu
bedenler savruldu,
Ordan oraya
kana bulandı
Her yer
Hiçbir şey hissetmiyorum,
hiçbir duygum yok.
Duygular donar mı?
Hisler susar mı?
Boğuldum mu
boğulmaktan

Ha ha ha hayır…ha ha ha hayır... ha ha ha hayır….
"HAYIR" diye çığlık atmak istiyorum…
Hayır….
Hayır diye bağıramazsam,
Bugün.
hayır
yarınlar
bana hayır diyenlere
uyum sağlamakla
harcanıp gidecek.
Hayır…
HAYIR!...

PeLiN "OBUR DÜNYALI" İPEK ÖZSÜSLÜ

Ezgi Aksoy
aksoyezgi@gmail.com

Pakistan'ın Asi kızı Sabeen Mahmut

Mücadelesi, Suikastı ve Ondan Geriye Kalanlar

> *Korku sadece kafandaki bir çizgidir. O çizginin hangi tarafında duracağını seçebilirsin.*
>
> ***Sabeen Mahmud***

Yüzlerce yıl "**düşünen hayvan**" olmakla övündükten sonra, binlerce yıllık evrimin varlığımıza işlediği bu hediyeyi reddetmenin büyük telaşındayız. Hepimiz değil elbette. Çoğumuz. Ama bir kısmımız da bu tatsız yokoluşun ve hak edilmemiş çürümenin bir parçası olmak istemiyor. Bizlerin, **Nevzat Çelik**'in dediği gibi, çok olmadığımız kesin. Çok olan tarafta değiliz. Çok olan tarafta olmayacağız.

Çok olan tarafta olmayacağız çünkü zaman; zaten bizim cenahlarda gerçek anlamda hiçbir zaman anlaşılamamış özgür düşünce, düşünce özgürlüğü, ifade özgürlüğü gibi kavramların doğudan başlayarak insanoğlunu terk etmeye başladığı zaman. Yozlaşmanın, çürümenin sadece varolmakla kalmayıp depara kalktığı, saldırıya geçtiği zaman. Düşünceye karşın cehaletin, bireyselliğe karşı teba olmanın yüceltildiği zaman. Zaman; dünya denen bu yuvarlak topun batı ve doğu olarak çat diye ortadan ikiye kırıldıldığı ve doğunun payına sadece ölümün düştüğü zaman. İnsan bile isteye **homo sapiens** olmaktan vazgeçer mi? Geçiyormuş işte...

Çok olan tarafta olmayacağız. Cehalete karşı düşüncenin ve fikir üretmenin gücünü savunacağız, Almanya'da Türk, Hollanda'da Surinamlı, köpeğin karşısında kedi olacağız da; Pakistan'da kim olacağız?

Pakistan'da sadece bireysel düşüncenin ifade edilebilmesi için bir platform oluşturmaya çalıştığı için öldürülen Sabeen Mahmud'un "**İkinci Kat**"ındaki kütüphanede bir kitap ayracı, müzik setinin kenarında bir cd kapağı olacağız. Sabeen Mahmud gibi korkmamayı seçenlerin tarafında olacağız. Çünkü korku vardır, gerçektir; ama insan her zaman için korkuya inanmamayı, teslim olmamayı seçebilir. Çünkü insan ancak korkmayana kadar, korkaktır.

İfade Özgürlüğüne İnanma Cürreti

Sabeen Mahmud, ifade özgürlüğü üzerine çalışan bir insan hakları savunucusuydu. Karaçi'de doğmuş ve iyi bir eğitim almıştı. **Kinnaird Kadın Üniversitesi'**nde eğitim hayatını tamamladıktan sonra, ifade özgürlüğü ve düşünce üretimi üzerine bir alan yaratmak istediği için Karaçi'de "**İkinci Kat**" adıyla bir kafe açtı.

Burası görünürde bir kafeydi, ama kısa zaman içinde Karaçi'nin sosyal hayatı bakımından hayati önem taşıyan bir merkez haline gelmişti. Sanat üretilen, paylaşılan, konuşmaların ve söyleşilerin yapıldığı canlı ve akıcı bir merkezdi. İnsan hakları, çevrecilik, sosyal eşitlik, adalet ve ayrımcılık gibi temel konular üzerine söyleşiler

düzenleniyor; sergiler açılıyor; şiir dinletileri, film gösterimleri ve stand-up komedi şovları yapılıyor, hatta konserler düzenleniyordu. Aynı zamanda ikinci katın enfes bir kütüphanesi vardı ve kitap sohbetleri de düzenleniyordu. Sabeen Mahmud, ikinci katın ideolojik bir mekandan çok, liberal düzlemde ilerleyen bir tartışma platformu olmasını istiyordu; kaldı ki ikinci kat, tam da böyle bir mekan olmuştu. Ama bu, ikinci katın düşünsel düzlemde politik tartışmaların gerçekleştirildiği bir mekan olmasına engel de değildi.

Sabeen Mahmud aynı zamanda Pakistan'da giderek yükselen fundemantalist harekete karşı yürütülen mücadelenin içinde de yer almayı seçmiş ve kampanyalar düzenlemişti. Fundamentalistlerin yılbaşı kutlamalarına karşı yürüttüğü kampanyaya karşı kampanyayla cevap vermiş ve Pakistan'da yaşayan Hıristiyanlara yönelik saldırılardan sonra, bölgedeki bir kilisede insan zinciri eylemi ile farkındalık yaratmıştı. Pakistan Ordusunun Balochistan'da yaptığı insan hakları ihlallerini dillendirmeyi ve kayıpların altını çizmeyi seçmişti.

Ayrıca; internet aracılığıyla dünyanın değiştirilebileceğine inanıyordu ve bu nedenle 2013'te ikinci katta hacker'lar ve bilgisayar programcılarıyla birlikte şehrin sorunlarına dair bir etkinlik düzenlemişti. Sabeen Mahmud, Pakistan'ın sosyal hayatında giderek etkili bir isim haline geliyordu ve işte ondan sonra ölüm tehditleri almaya başladı. Tehditler en çok özgür ve güçlü bireylerden hazzetmeyen kökten dincilerden geliyordu. Ve fundamentalistlerin tehdit mekanizmasını sadece lafta bırakmadığını herkes biliyordu.

Nitekim Sabeen Mahmud, 24 Nisan 2015'te, arabasıyla evine giderken durduğu bir trafik ışığı noktasında başından vurularak öldürüldü. Arabada annesi de vardı ve o da iki kurşun yarası almıştı. Hayatını kaybetmemiş ve hastaneye kaldırılmıştı. Sabeen'in annesi **Mahenaz Mahmud**, bir **Kalküta** göçmeniydi ve kızını kendi deyimiyle bir "**dünya vatandaşı**" olarak yetiştirmeyi seçmişti.

Kendi deyimiyle, "bir post-modern hippi sığınağı" yaratmak istiyordu. Bu da elbette Sabeen Mahmud'u Müslüman mahallesinde salyangoz satan cürretkar bir "toplum düşmanı" kılıyordu.

Kızının suikastından sonra verdiği bir röportajda, "**Sabeen bildiğimiz anlamda aktivist değildi. Sadece büyük bir adalet duygusuna ve vicdana sahipti. Yanlış bir şeyler gördüğünde, sesini çıkarmadan edemezdi.**" demişti. Sabeen tehditler almaya başladıktan sonra annesi Sabeen'e "**Sabeen, günün birinde sırtına bir kurşun yiyeceksin. Ama endişelenme, bunun seni yapmak istediğinden alıkoymasına izin verme. Her ne olursa olsun, ben başa çıkarım**" dediğini de söylüyor ve ekliyor; "**şimdi bununla başa çıkmak zorundayım işte!**" Suikastten belli bir süre sonra tetikçi yakalandı, ancak azmettiricilerin kimler olduğu hala bilinmiyor.

Sabeen Mahmud'un suikastının arkasında, Mahmud'un kafesini ve yürüttüğü faaliyetleri, giderek yozlaşan Pakistan toplumu için kabul edilemez bulanlar var kuşkusuz. Mahmud, Pakistan'ın yüzünü karanlığa dönmüş insanlarına bir fener tutuyor ve zifiri karanlıkta kehribar gibi sarı ve sıcak, ışıldıyordu. Çünkü bilirsiniz, zifiri karanlıkta yakılan ufacık bir mum bile ışığıyla kırar karanlığın direncini. Çünkü tek bir mum bile yandığında, artık karanlıktan söz edilemez.

Sabeen Mahmud'un Karaçi'nin kültürel hayatında yapmaya çalıştığı bir karşı-kültür platformu oluşturmak ve insanları düşünmek için provoke etmekti. O nedenle tartışmalı isimleri, aykırı şairleri davet ediyor ve her zaman için toplumun duyargalarını gıdıklamayı seçiyordu. Kendi deyimiyle, "**bir post-modern hippi sığınağı**" yaratmak istiyordu. Bu da elbette Sabeen Mahmud'u Müslüman mahallesinde salyangoz satan cürretkar bir "**toplum düşmanı**" kılıyordu. Üstelik açıkça herhangi bir ideolojiyi desteklemeyen, tamamen barışçıl ve karşılıklı fikir alışverişine dayalı bir tartışma üslubunu destekleyen biri olarak Sabeen Mahmud, sadece politize olmuş bireylerden de bir anlamda daha tehlikeliydi.

Mahmud'un çocukluk arkadaşı ve aynı zamanda yazar **Khamila Shamsie**'nin dediği gibi Sabeen Mahmud, "**ifade özgürlüğüne inanma cürreti gösteren**" biriydi. Baskıcıların yasakladığı haklarına uzanmayı seçmiş ve onu yok etmeye çalışanlara hayır deme cürreti gösterebilmişti. Shamsie, çocukluk arkadaşına dikkatli olmasını söylemiş, Mahmud da "**birileri bu özgürlükler için savaşmalı**" cevabını vermişti. 2013'te gerçekleşen bu konuşmadan iki yıl sonra Sabeen Mahmud aramızdan koparılırken, Shamsie geride kalıp onun suikastının sırlarını ortaya çıkarmaya çalışıyor şimdi.

Sabeen Mahmud'un Ardından İkinci Kat

Sabeen Mahmud'un kahredici suikastının ardından ikinci kat faaliyetlerini durdurmadı. Bugün varlığını tamamen bir kültür merkezi olarak sürdüren ikinci katı **Jacqueline Novogratz** yönetiyor. İkinci katın hayli kalabalık bir etkinlik programı var ve Sabeen Mahmud'un mirası tam hız varlığını sürdürüyor. Dans gösterileri, konserler, şiir dinletileri, atölyeler, konferanslar, konuşmalar, sergiler ve daha nice sanatsal ve kültürel faaliyet, Karaçi'nin kalbinde düzenlenmeye devam ediliyor. Sabeen Mahmud'un suikastının Karaçi'nin muhalif ve entelektüel çevrelerinde büyük yankı uyandırması, muhaliflerin ikinci kata daha da çok sahip çıkmasına neden olmuş.

Suikastten sonra ikinci katı çeşitli etkinliklerde ziyaret etmiş onlarca entelektüel, Mahmud'un ölümü karşısında yaşadıkları şoku dile getirirken, Mahmud'un Pakistan'ın düşünsel platformuna kattıklarından da bahsetmiş ve ikinci kattan özellikle bahsetmişti. Bunun üzerine ikinci katın kurucu ortakları platformu devam ettirmeye karar vermişler. Yani aynı zamanda Mahmud'un dediği gibi, asıl korkunun hangi tarafında duracaklarını seçmişler.

Sabeen Mahmudsa artık bu yerküreyi adımlamıyor. 40 yaşında, bir bahar günü aldılar yaşam hakkını elinden. İfade özgürlüğünü alamamışlardı, onlar da hayatını almayı seçtiler. Çünkü çok olan taraftaydılar. Çünkü güçlü olan taraftaydılar ve insanların kalbini durdurma cüretini kendilerinde bulabiliyorlardı. Çünkü Sabeen Mahmud çok olan tarafta olmamayı seçmişti. Günün sonuda, her şey seçimlerden ve duruşlardan ibaretti çünkü...

Hayır diyorum çünkü...

Özlem Özdemir

info@ozlemozdemir.net / twitter @ozlemozdemir

Hayır ne güzel bir kelimedir… Ve fakat söylemesi ne kadar zordur… Kişilik gerektirir, sorumluluk ister, yürek ister, bedel ödetebilir… Ama hissi nefistir… Hayır demek çok ama çok güzeldir… Hele bu günlerde…

16 Nisan 2017… Bu tarihi bu topraklarda yaşayan hiç kimse unutmayacak. Öyle ya da böyle, bir eşik olarak tarihe yazılacak! Kimine göre zafer kimine göre yenilgi sayılacak. Bana göre ise, bu noktaya gelmiş olmak bile hayal kırıklığı ve üzüntünün birleşimi… Bir ülkenin vatandaşları nasıl olur da böyle birbirine düşman olabilir? Çok geç olmadan artık silkelensek, kendimize gelsek ve bu anlamsız gidişata Hayır desek! Ama hepimiz, iktidarından muhalefetine, hepimiz… Bu vatan bizim, hepimizin!.. Kime ne faydası var bu üzücü bölünmenin?

Ben ülkesini çok seven, her yaptığı memleket derdi taşıyan bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak, bir kadın olarak HAYIR

diyorum!

İşte benim Hayır deme nedenlerim:

Hayır diyorum çünkü, laik, demokratik Atatürk Cumhuriyeti'nin, O'nun bize emanet ettiği gibi 'ilelebet payidar' kalmasını istiyorum.

Hayır diyorum çünkü, hâlâ yürürlükte olan anayasamıza göre bu hakkım var!

Hayır diyorum çünkü, referandumda Evet ve Hayır olmak üzere iki seçenek kanunen var!

Hayır diyorum çünkü, iktidarın kendisi gibi düşünmeyen vatandaşları ötekileştirmesinden yoruldum.

Hayır diyorum çünkü, aynı fikirde olmadığımız için bana, fikirlerime saygı duyulmaması ağırıma gidiyor.

Hayır diyorum çünkü, medyanın tek seslileştirilmesi ve aynı politik görüşü paylaşmadığımız için çok sevdiğim gazetecilik mesleğini sürdüremiyorum.

Hayır diyorum çünkü, attığım bir tweet ya da yazdığım bir yazı yüzünden bir sabah kapımın çalıp gözaltına alınma endişesi taşıyarak yaşamaktan yoruldum.

Hayır diyorum çünkü, dostlarımın, meslektaşlarımın sadece düşünceleri ya da söyledikleri yüzünden tutuklanmalarına, ülkelerinden ayrılmak zorunda kalmalarına daha fazla tanık olmak istemiyorum.

Hayır diyorum çünkü, 15 yıldır sistemli olarak yaşam biçimlerimize getirilen kısıtlamalardan bıktım!

Hayır diyorum çünkü, kadınların değersizleştirilmesine ve kadına yönelik sistematik olarak artan şiddete tahammül edemiyorum.

Hayır diyorum çünkü, erkeklerin kadınların ne yapması, yapmaması gerektiğini söylemelerine dayanamıyorum.

Hayır diyorum çünkü, kadını kadınlığı elinden alınarak eve ve aile kavramı içine hapseden zihniyeti kabul etmiyorum.

Hayır diyorum çünkü, küçük yaşta kız çocuklarının evlendirilmesini hoş gören anlayışın hızla yayılmasını içim kaldırmıyor.

Hayır diyorum çünkü, kıyafetim sebebiyle sokakta, metrobüste, otobüste, takside dayak yemek ya da tacize uğramak istemiyorum.

Hayır diyorum çünkü, gece gündüz saat fark etmeden sokakta olabilme hakkımı kullanmak istiyorum. Tecavüze uğrama korkusu yaşamadan sokağa çıkabilmek istiyorum.

Hayır diyorum çünkü, kahkahalarımdan utanmayı ve 'kötü kadın' olarak yaftalanmayı reddediyorum!

Hayır diyorum çünkü, bu beden bana ait ve benden başka kimse onun üzerinde söz hakkına sahip değil diyorum.

Hayır diyorum çünkü, kadını kadınlığı elinden alınarak eve ve aile kavramı içine hapseden zihniyeti kabul etmiyorum.

Hayır diyorum çünkü, evlenmek zorunda olmadığımı, çocuk sahibi olmadığım için de kadın olmadığımın düşünülmesini istemiyorum.

Hayır diyorum çünkü, kaç çocuk doğuracağımızın kararının bizden başka hiç kimseye ait olmadığını düşünüyorum.

Hayır diyorum çünkü, ödediğimiz vergilerle bize hizmet etmesi gereken siyasetçilerin kadını siyaset malzemesi yapmasına izin vermiyorum.

Hayır diyorum çünkü, yaşadığım şehirde parkların yok edilip yerine inşaat yapılmasından usandım. Parka gidip çimenlerde kitap okumak istiyorum.

Hayır diyorum çünkü, 18 yaşını geçmiş bireylerin saat 22:00'den sonra içki alımının engellenmesini absürt buluyorum.

Hayır diyorum çünkü, aynı yurdun yurttaşlarının bizler, sizler, inananlar inanmayanlar, ocular bucular gibi ayrıştırılmasından müthiş derecede rahatsız oluyorum.

Hayır diyorum çünkü, dinin politika malzemesi edilmesinden tedirginlik duyuyorum. Laikliğin devam etmesini istiyorum.

Hayır diyorum çünkü, dört bir yanı cennet olan bu vatanın artan terör ve bombalı saldırılarla tehlikeli bir Orta Doğu ülkesine dönüyor olmasına çok üzülüyorum.

Hayır diyorum çünkü, bir canlı bomba saldırına uğramadan eve dönmeyi umarak yaşamaktan yoruldum.

Hayır diyorum çünkü, devletin içine sızmış hainler tarafından darbe teşebbüsünü bir daha yaşamak istemiyorum.

Hayır diyorum çünkü, bizi yönetenlerin kandırılmalarına bir daha tanık olmak, OHAL kapsamında tedirginlikle yaşamak istemiyorum.

Hayır diyorum çünkü, kendi yaşıtlarımın dünyanın başka ülkelerindeki gibi gezdiği, eğlendiği normal hayatı sürdürmek istiyorum.

Hayır diyorum çünkü, eğitimin yozlaştırılmasına ve cehaletin kutsanmasına katlanamıyorum.

Hayır diyorum çünkü, uzayda yaşam kurulacak bir çağda Orta Çağ mantığındaki yaşam hedefleri aklımın sınırlarını zorluyor.

Hayır diyorum çünkü, tıpkı çocukluğumdaki gibi insanların dinini, ırkını hiç bilmeden ülkemde herkesle huzur içinde yaşamak istiyorum.

Hayır diyorum çünkü, kendi ülkemde kendimi yabancı ve hatta azınlık gibi hissetmek kalbimi acıtıyor.

Hayır diyorum çünkü, işgal altındaki bu toprakları bize vatan yapmış Mustafa Kemal Atatürk'e ayyaş, darbeci, diktatör gibi korkunç laflar edilmesini sindiremiyorum.

Hayır diyorum çünkü, tarihimizin çarpıtılarak Cumhuriyet ve Atatürk nefretinin yayılma çabasından utanç duyuyorum.

Hayır diyorum çünkü, bir kadın olarak eşit iş, siyaset ve sosyal haklar yanında kadın olarak istediğimi giyme, istediğim gibi yaşama özgürlüklerini bize kazandıran Cumhuriyet'e sahip çıkmak zorundayım.

Hayır diyorum çünkü, bu ülkenin yetiştirdiği eğitimli bir genç kadın olarak Atatürk'e borcum var. Emanetine sahip çıkmayı görevim sayıyorum.

Hayır diyorum çünkü, varolabilmek ve özgürce ülkemde yaşamak istiyorum!

Hayır'lı bir bahar, Hayır'lı bir gelecek temennisiyle...

KÖY ENSTİTÜLERİ

SİBEL BOZKURT

1940 _ 1946
(1946 _ 1954 ÖGRETMEN OKULLARI)

HASAN ALİ YÜCEL

17 NISAN DOGUM GÜNÜM, AYRICA 17 NISAN 1940 KÖY ENSTITÜLERININ YASAL OLARAK AÇILIS TARIHI. O YÜZDEN BU TARIH IKI KEZ ÖZEL BENIM IÇIN.

ATATÜRK ÖLMEDEN ÖNCE KÖY ENSTITÜLERININ KURULUS YASALARINI CIKARMISTIR. O YILLARDA, NÜFUSUN BÜYÜK COGUNLUGU KÖYLERDE YASIYORDU VE OKUMA YAZMA ORANI COK AZDI.

SEHIRLI ÖGERTMENLER KÖYLERDE ÖGRETMENLIK YAPMAK ISTEMEDIKLERINDEN (SIMDIKI GIBI), ILKOKULDAN SONRA YETISTIRILEN COCUKLARIN TEKRAR KÖYLERINE DÖNEREK ÖGRETMENLIK YAPMALARI IÇIN KURULDU KÖY ENSTITÜLERI.

KÖYLERDE YA DA KÖYLERE YAKIN YERLERDE ACILAN BU ENSTITÜLERDE ÖGRENCILERE HEM OKUMA_YAZMA VE TEMEL BILGILER HEM DE TARIM, HAYVANCILIK ILE ILGILI TEKNIK BILGILER VERILIYORDU.

KENDI TARLALARI VE BESI HAYVANLARI VARDI. SADECE BUNLARLA DA SINIRLI DEGIL, KÖY ENSTITÜLERINDEKI DERSLER SUNLARDI; TÜRKCE, TARIH, COGRAFYA, EV IDARESI, RESIM, BEDEN EGITIMI, MÜZIK, ASKERLIK, KOOPERATIFCILIK, SAGLIK BILGISI, RUHBILIM, ÖZEL ÖGR. METODU, EGITIM BILIM TARIHI, TOPLUM BILIM, TARLA TARIMI, ZOOTEKNI, TARIM TEKNOLOJISI, TARIM ISL. EKONOMISI, YABANCI DIL.

KÖY ENSTITÜLERI TAMAMEN KAPATILANA DEK, 17.341 KADIN VE ERKEK KÖY ÖGRETMENI DIPLOMA ALMISTIR. 8.675 EGITMEN KURSLARDAN MEZUN OLMUSTUR. 1.248 SAGLIK MEMURU YETISTIRILMISTIR.

MILLI EGITIM BAKANI HASAN ALI YÜCEL VE ILKÖGRETIM GENEL MÜDÜRÜ ISMAIL HAKKI TONGUC KÖY ENSTITÜLERININ KURULMASINDA EN ÖNEMLI ISIMLERDIR. IKISININDE TÜRK EGITIM SISTEMINE KATKILARI COK ÖNEMLIDIR. ONLAR SAYESINDE KURULAN KÖY ENSTITÜLERI, " KÖY KÖKENLI AYDIN " KUSAGINI YARATMISTIR. SADECE KÖY ENSTITÜLERININ KURULMASINDA DEGIL HER IKISI DE BIRCOK YENILIK VE BASARININ ÖNCÜSÜ VE MIMARI OLMUSLARDIR.

KÖY ENSTITÜLERININ KAPATILMASI:
O DÖNEMDE NÜFUSUN %80'NI KÖYLERDE YASIYOR VE ILKEL SARTLARDA TARIMLA UGRASIYOR. EGITIM DURUMU COK COK DÜSÜK.HALK KÖY AGALARININ ELINDE VE EMRINDE, ONLARA BAGIMLI SEKILDE YASIYOR.

OKUL, ÖGRETMEN YOK. ILKEL AMA VAR OLAN TÜM ÜRETIM IMKANLARI AGALARIN ELINDE. DOKTOR, HEMSIRE YOK. HALK HASTA OLUNCA HACI, HOCA, ÜFÜRÜKCÜ, ERMIS, MUSKACILARA GIDIYOR. BU DURUM ATATÜRK ILKE VE INKILAPLARINA TAMAMEN TERS. ISTE BUNLAR YÜZÜNDEN KURULUYOR KÖY ENSTITÜLERI.

DOGAL OLARAKTA CAHILLIGIN DEVAM ETMESINI ISTEYEN KAN EMICILER TARAFINDAN TEPKI TOPLUYOR. AHLAKSIZLIKLA, KOMÜNISTLIKLE SUCLANIYORLAR. BU GURUBA DAHIL MILLETVEKILLERI CHP'DEN AYRILIP DEMOKRAT PARTIYI KURUYOR. TABI KÖY ENSTITÜLERINE KARSI DURUYORLAR.

KÖY ENSTITÜLERINDE YETISEN GENCLER AGALIGA, ASIRETLERE, SEYHLERE, SIHLARA KARSI GELIYORLAR BOYUN EGMIYORLARDI. SORGULAYAN VE BILIMI ÖNEMSEYEN BIR NASIL YETISIYORDU BURALARDA. ATATÜRK ILKE VE INKILAPLARINA BAGLI BIR NESIL.

1946'DA CUMHURBASKANI ISMET INÖNÜ, KENDISI KÖY ENSTITÜLERINI DESTEKLESEDE BASKILARA DAYANAMAYIP HASAN ALI YÜCEL VE ISMAIL HAKKI TONGUC'U GÖREVLERINDEN ALIR. KÖY ENSTITÜLERI DE SONRASINDA KÖY OKULLARI OLARAK DEVAM EDER. MÜFREDAT DEGISIR. DIN DERSLERI MÜFREDATA GIRER. SAGCILARA, YOBAZLARA, AGALARA YARANILIR. IMAM HATIP OKULLARININ ACILMA DÖNEMI BASLAR BUNDAN SONRA. 1954'TE DE BU OKULLAR TAMAMEN KAPATILIR.

İSMAİL HAKKI TONGUÇ

KÖY ENSTITÜLERI KAPATILMAMIS OLSAYDI:
OKUMAMIS, CAHIL BIRAKILMIS BIR HALK OLMAZDI. YOKSULLUK DA OLMAZDI CÜNKÜ, TARIM VE HAYVANCILIK ÖLMEZDI. BUNUN SONUCU OLARAK TABI KI KÖYDEN KENTE GÖCTE OLMAZDI. DISARIYA BAGIMLI TARIM, HAYVANCILIK OLMAZDI. DISARIYA BAGIMLI SANAYI OLMAZDI, KENDI FABRIKALARIMIZDA ÜRETIM YAPILIRDI. MILLI KAYNAKLARIMIZ ÖZELLESTIRILMEZ, KATLEDILMEZDI. SANATA VE SANATCIYA SAYGI VE ILGI OLURDU. AGALAR, ASIRETLER OLMAZDI. DOGAL OLARAK TERÖR DE OLMAZDI. KADIN CINAYETLERI OLMAZDI. COCUK TECAVÜZLERI OLMAZDI. ORTAOKUL AYARINDA ÜNIVERSITELERIMIZ OLMAZDI. KENDINI MAKARNAYA SATAN HALK OLMAZDI. HEM ISLAMCI HEM LAIK ANLAYIS OLMAZ. EGITIM SISTEMI BÖYLE OLAMAZ.

UGUR MUMCU'NUN SÖZLERINI EKLIYORUM SON OLARAK:
" TÜRKIYE'DE SONUC ALMIS EN GÜCLÜ ÖRGÜT KUVAYI MILLIYE ÖRGÜTÜDÜR. M. KEMAL VE ARKADASLARIDIR. KUVAYI MILLIYE TOPLUMUN EN ÖNEMLI ÖRGÜTLENME MODELIDIR. IKINCISI, 40'LI YILLARA RASTLAYAN KÖY ENSTITÜLERIDIR. IKISIDE SIVIL TOPLUMUN VAZGECILMEZ KURUMLARIDIR. IDEOLOJIDE KUVAYI MILLIYE TAM BAGIMSIZLIK ILKESI, EGITIMDE, KÖY ENSTITÜLERI. IKI HEDEF BU. " UGUR MUMCU.

BITTI.

Kopayazdı

Yasemin Olur

Tam gök dürüldü, yıldızlar tesbih tanesi gibi düştü düşecekken, dürük gök öylece kaldı. Herkes son duasını etmiş, "yaşadık ama ne yaşadık" diye düşünüp ağlaşmıştı bile ama olmadı, büyük kıyamet kopmadı. Gerçi tuhaf bir hal aldı gökyüzü. Bazı yıldızlar yakına, çok yakına geldi. Tepelerine düştü düşecek gibi bekledi, bekledi…

Kahveden dışarı çıkmış son ana kadar secdeye kapanmışcasına dua eden Kahveci Hayrettin kıyametin kopmayacağını anladığı anda çark etti. Bakkal Recep'e seslendi:

"La olum demedim mi ben bi halt olmaz, boşuna kıvrandık kaç saattir diye."

Bakkal Recep:

"Peki şu gelenler Yecücmecücgiller değil mi? Ne diye dolanıyorlar hâlâ buralarda?"

Doğru görmüştü Bakkal Recep, gelenler o eski kitaplarda hep bahsi geçen ve son zamanlarda sıkça görülen Yecücmecücgillerden Taci ile Naci idi. Bakkal dükkânına doğru ilerlerdiler. Bakkal Recep ise kıyametin kopmadan donup kaldığına inanmamış olan Kayserili kalbine bir de Taci ile Naci'nin geliş görüntüsünün acısını düşürünce bir kere daha yıkıldı. Her an her şey tekrar en baştan, gebe kadınlar en baştan, güneşin batıdan yükselişi en baştan, yıldızların gümbürtüsü en baştan....gibi geldi. Bakkal Recep, yüreği sidik kesesinde atarken ve ağlamaya hiç de mecali kalmamış bir halde Taci ile Naci'nin gelişini izledi. Taci dükkâna girip bir paket sanayağ istedi. Dükkânın biraz dışarısında duran Naci, Taci'ye seslendi:

"Bi de ordan gofret alıver." "Tamam" dedi Taci. Bakkal Recep'e: "Bi de çikilatalı goflet veriver hele" dedi. Bakkal Recep: "Veriym abi de az önce kıyamet kopcak diye döküldüydük sokaklara, görünürde bişi yok. Sizin kulağınız deliktir." dedi. Taci: "Büyüklerin işine karışmak olmaz." diyip beş kuruş ödemeden dükkândan çıkıp gitti. Arkasından Recep, gofretle sanayağın parasına mı, kıyamet kopacak sanıp korkudan çıkan uçuklarına mı yansındı, bilemedi. Zaten son günlerde pek kimse dükkâna uğramaz olmuştu. Uğrayanlar da nasılsa kıyamet kopacak, aldıklarımızı ödememize gerek yok diye düşünüp, bari son günlerimizi doya doya yiyip içip geçirelim diyen Allahsız kitapsızlardan ibaretti. Ama kıyamet kopmadığına göre sorardı Recep onlara günlerini. Kıyamet kopacaksa bile görevimin başında ölmeliyim bilinciyle davranan Recep, insanların açgözlülüğünü, mal hırsını bir kez daha kınadı. Sonra "Çok şükür kopmadı ya kıyamet, ben yapacağımı bilirim" deyip, kara defterinin başına oturdu. Veresiye defterindeki borç kalabalığının her bir sayfayı çevirdikçe arttığını gören Recep'in yüzüne, çevirdiği her bir sayfayla beraber daha da parlayan bir nur geldi. Fonda derinlerden bir ney sesi…

Taci ile Naci, bakkaldan çıktıktan sonra Mor Sümbül sokağına doğru yürüyüp, bir dahaki kıyamet alametleri gösterimine kadar gözden kaybolmak üzere ufukta yok oldular…

Kahveci Hayrettin, vücudunda bulunan her bir hücredeki sıvıları ter, idrar, gözyaşı yoluyla boşaltmış ve akabinde ruhu çekilmişcesine Taci ile Naci'nin arkasından bakadondu. Gördükleri karşısında silik bir dehşetle beraber bir besmele çekti. Hayrettin, canı ne zaman sıkılsa ya da bir korkuya kapılsa besmele çekerdi. Bir de her küfründen sonra töbestağfirullah der başını sağa sola eğerdi. Oynar başlıklıydı Hayrettin. Her oyunu oynardı başı. Bir de mahallenin kızı Reyhanı gördüğünde götü başına eşlik ederdi. Gerçi bu oyunda götü ayrı başı ayrı giderdi.

Taci ile Naci gözden uzaklaştıktan sonra, koşarak bakkala doğru yürüdü Hayrettin. Ney sesini ve Recep'in yüzündeki nuru görmemiş olacaktı ki, selam vermeden ve ortamdaki ulvi havayı bir an için bile bozma korkusu hissetmeden daldı dükkâna. "Neymiş dertleri o ikisinin, bir şey öğrenebildin mi?"

"Yok, gofret neyin aldılar, ama bi film dönüyor. Sordum 'abi hayırdır var mı bi bilginiz' diye, sen karışma büyüklerin işine dediler. Yundum ağzımı oturdum. Biz yine de tedbiri elden bırakmayalım. Allahın izniyle ibadetlerimize devam edelim. Cennetten yerimizi edinelim. Er geç gideceğimiz yer orası. Bu dünya fani. Mal mülk yalan. Bak yemin olsun, he şu kara defterin hayrını görmiym, insandan gözünden dünya perdesi kalkınca mal, mülk, para, pul hep boş geliyor insana, Allah inandırsın…"

"He, doğru diyorsun da bu Yecücmecücgiller daha ortada dolandığına göre, benim içim pek rahat değil. "

Bu bol Allahlı sohbet devam ederken Reyhan, sokaktan aşağı salına salına, kıvıra kıvıra, aman aman telaşlı geçti. Hayrettin'in gözleri ulvi dünyadan sıyrılıp Reyhan'ın dizüstüyle, göğüs dekoltesi arasında gitti geldi. Hâlâ tam huzura erememiş olacaktı ki normalde bu tür durumlarda asla demediği halde ağız dolusu bir tövbestağfirullah çekti. Pantolonunun ağına bir el atıp gerindi. Sonra "Hadi kal sağlıcakla…" deyip kara defterle nikâhlı, kalp kurusu rahatsızlığından muzdarip Recep'i, dükkândaki kıtipiyoz havaya havale etti.

Dükkânına yönelen Hayrettin -gözleri yolu tamamlamaya çalışan Reyhan'a bakmaktan fır dönmekle meşgul olduğundan mütevellit- dükkânın kapısının girişini bir at başı geçti. Sonra Reyhan gözden kayboldu, Hayrettin'in aklı, başını buldu. Kimseciklerin olmadığı, herkesin korkuyla üç buçukluk bir kıvraklıkla seke seke terk ettiği dükkâna girdi. Aslında pek çok kimseler de kıyametin kopacağına ihtimal vermediğinden hafif bir korkuyla da olsa, yeni bir dedikodu malzemesi çıkması hasebiyle aslında gayet de memnundular hayatlarından. Hayatları bir anda kıyameti yakalayan o trajik nesil olmanın omuzlardaki ağırlığıyla daha kahramanvârî bir şekle bürünmüştü. Kolay mıydı bir sürü felaketi görmek, görmek de öyle ölmek… Değildi elbet, meselenin Tahir ya da Zühre olmakla da uzaktan yakından bir alakası yoktu, olamazdı, olabilemezdi… İşin pis tarafı ise onların bu yürekliliğini yazacak bir sonraki neslin olmamasıydı. Ama öbür dünyaya inananlar- ki kutsal kitaplarda binlerce yıldır anlatılan alametlerden sonra inanmayanların sayısı da her mahalledeki deli sayısıyla eş değer olmuştu.-belki orada bu durum bir avantaj sağlar diye avunup, hep bahsedilen bir mızrak boyu yaklaşacak güneşin olduğu günde gölgelik bir mekân buluruzun peşindeydi. Ama nasıl olursa bize bir şey olmaz diye düşündüklerinden içleri hafif kemirtili olmakla beraber klasik vurdumduymazlıklarıyla hemhal bir şekilde yaşamaya devam ettiler.

Birkaç ay geçti böyle. Birkaç ay boyunca ana haberlerdeki gündem değişmiş, bir sürü artiz kadın bir sürü artiz erkekle çiftleşmiş, "ayrıntılar birazdan"lı anlar ekranları kaplamış, eski mongol günlere rücu edilmiş, kıyameti görecek olan nesil olmanın verdiği gururlu, asaletli, herkeslerin "onlar ki ne yüce güçlüklere göğüs germişlerdi" hali silinip gitmişti.

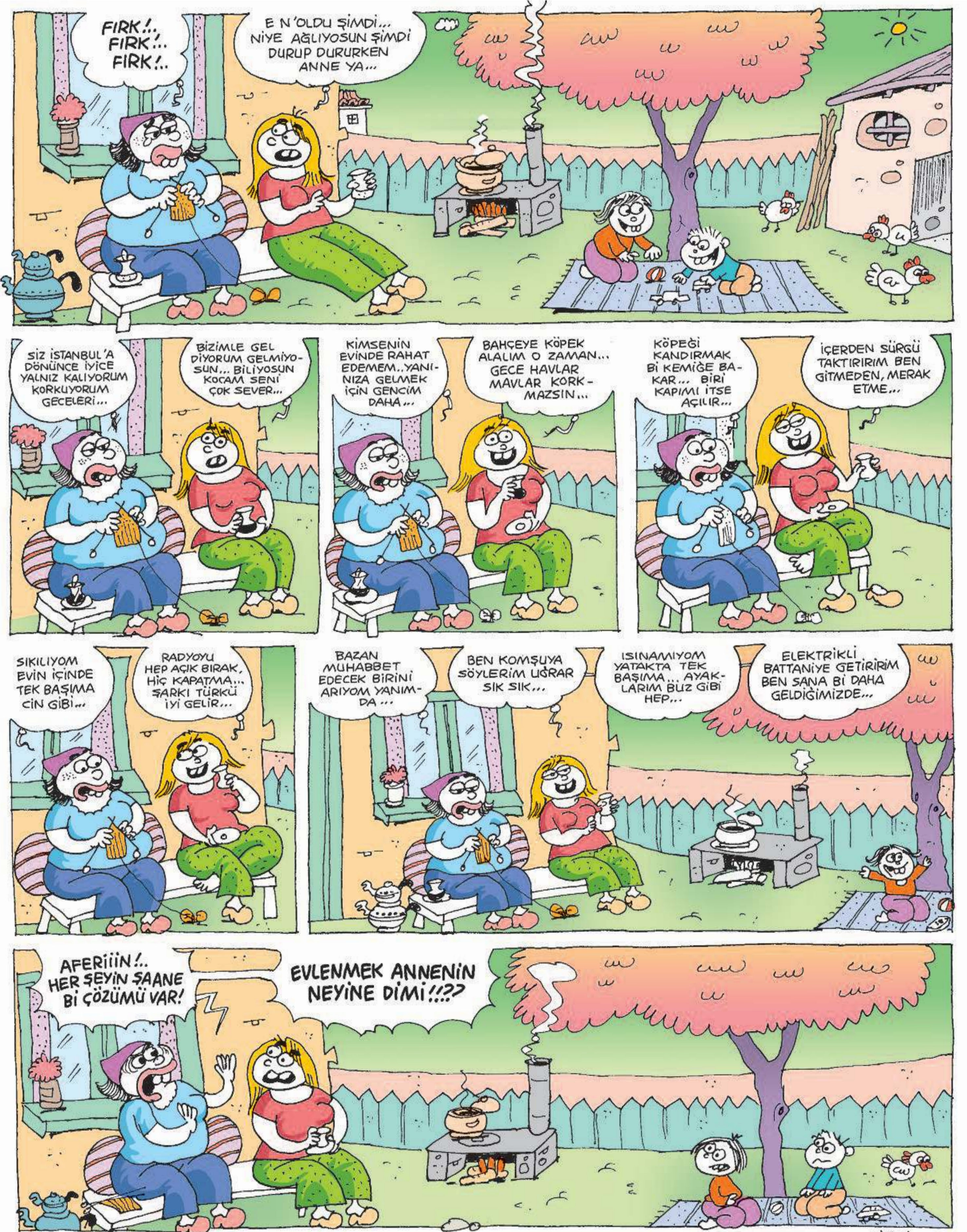
Dedim ya hayat devam etti. Hayrettin naptı ne etti, Reyhan'ı kahvaneye atıp vuslata erdi, Bakkal Recep on beş gün gibi bir zamanda kara defterde yazılı borç bırakmayıp, borçlulardan alacaklarını yüzde yüz faizle alıp umreye gitti, nasılsa kıyamet geliyor diyip işinden gücünden ayrılanlar, ayakları kıçlarına vura vura ne iş olsa yapıp Lacoste ayakkabılar tüketme yolunda devam etti, Hikmet abi balkondan sokaktaki çocukların kafasına su döküp beddular etti, Tayyar'ın oğlu Asaf, bacısına yan baktı diye Necati'nin küçük oğlu Necdet'i on yerinden bıçakladı, çiçekler pembe, sarı, kırmızı açtı, koktu, soldu… Nice bir zaman oldu… Dedem Korkut boy boyladı, soy soyladı.

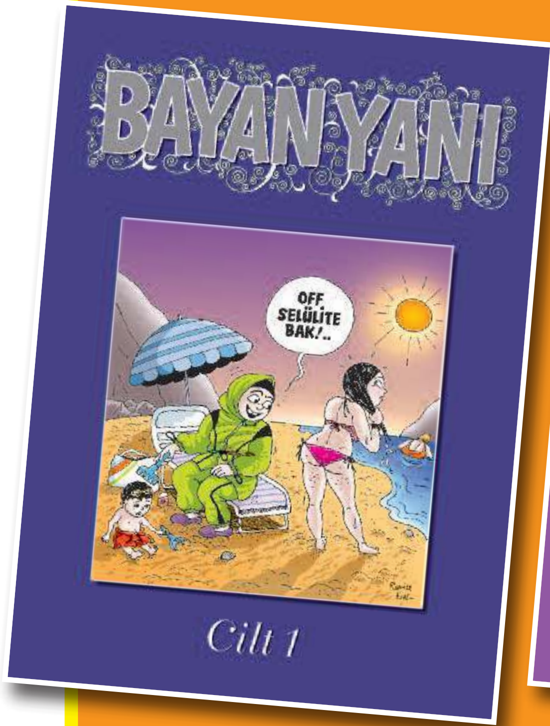
Zaman erişdi. Dürük, donuk gök, göz açıp kapayana kadar kulakları sağır eden bir sesle yıldızlarını patır patır döktü. Tüm mahallenin ağzında Allah Allah… Gözleri yerinden fırlak hepsi öldü. Ama ne ölmek…

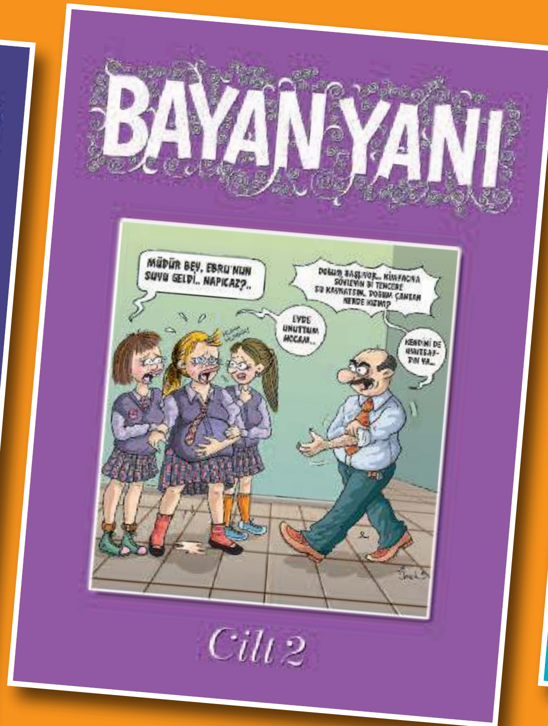
Şimdi dirilme vakti. Asıl büyük tantana şimdi başlıyor. Bekleyişin arefesi yakacak. Rahat durmaz bunlar… Peki, ben bütün bunlar olurken nerede miydim? En başından beri aynı yerde, Adem'in ensesinde...

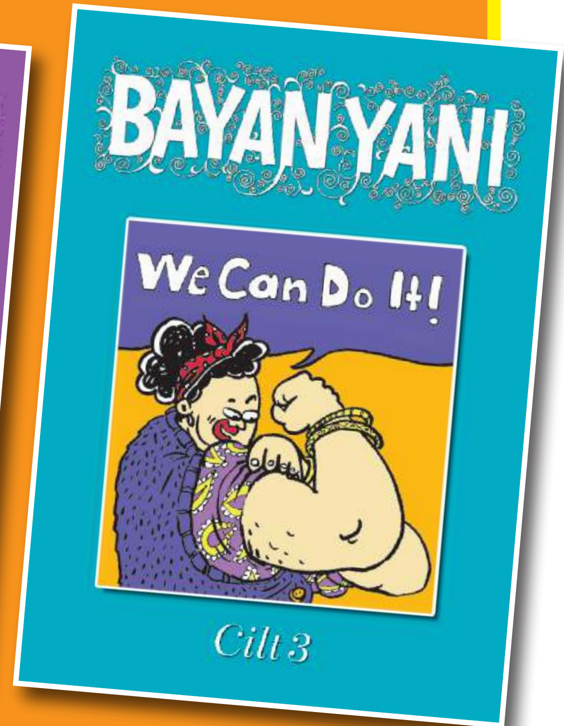
Subliminal

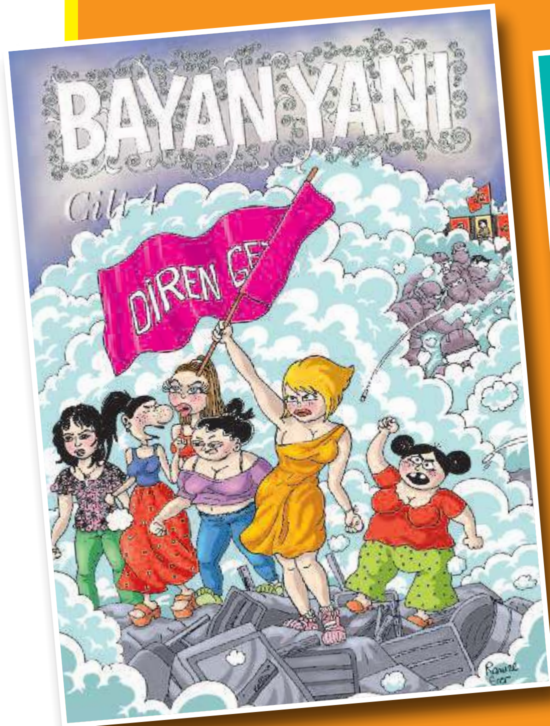
feyhan güver

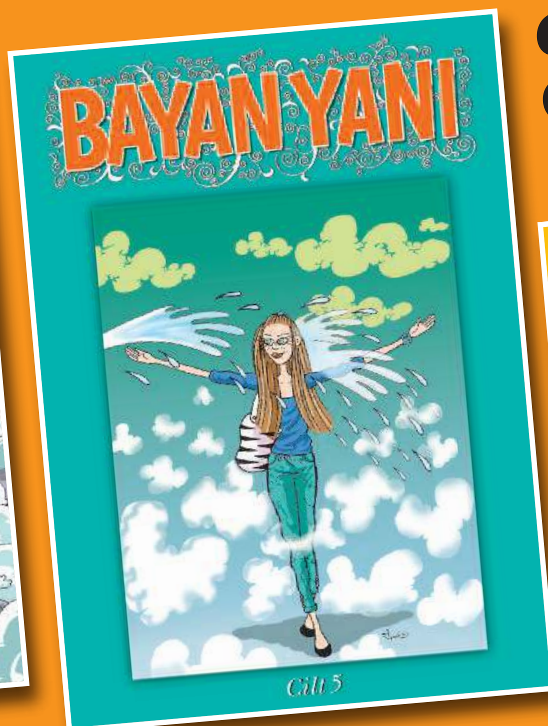

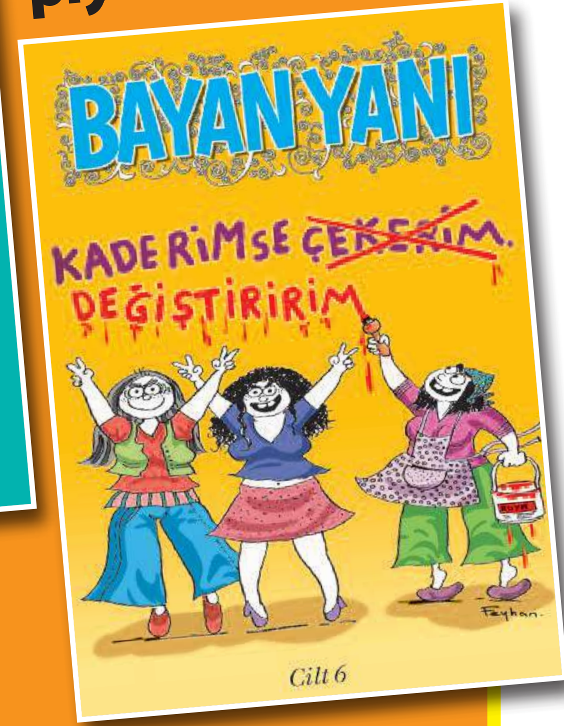

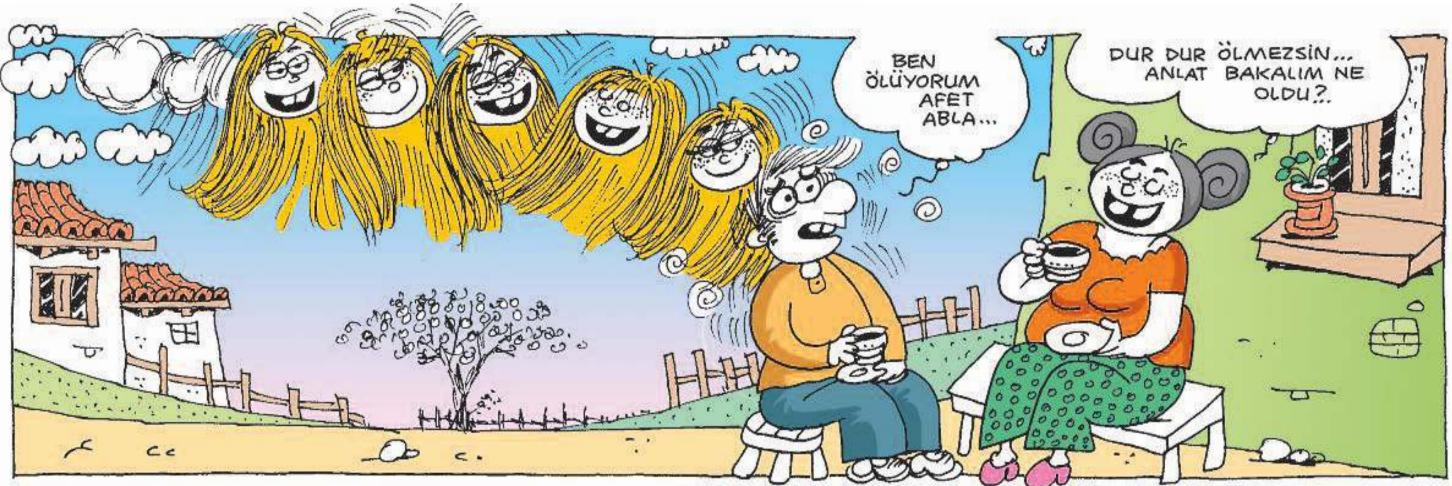
6. CİLT de Çok Yakında piyasada

Bayan Yanı ciltleri kitapçılarda ve gazete bayiilerinde

Yaşam Koçu Afet

feyhan güver

BAYAN YANI

Bayan Yanı kadınları #Hayır diyor

